

د ارواښاد ډاکټر کبير ستوري د لومړي تلين په یاد

شي پورته به ټپې د يکه زار په سردرو کې
سندري به د يار نوي سازونو له راځي

په قربان

شعري ټولگه

محمدجان يار

خپرونکی: د پښتونخوا د پوهنې دپېره - پېښور

Download from: aghalibrary.com

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

خانگه نې:

د کتاب نوم	: بیه قربان
شاعر	:: محمدا جان یار
چاپ زیار	:: بصیر بیدار ستوری
خپرندوی	:: د پښتونخوا د پوهنې دېره - پېښور
چاپ نېټه	:: اپریل 2007م / 1386ل - حمل
چاپ شمېر	:: 1000 ټوکه
کمپوزر	:: ذبیح شفق

چاپ او کمپیوټر خای

د دانش خپرندویې ټولنې تخنیکي خانگه - پېښور

Tel:2564513/ Email:danish2k2000@yahoo.com

په قربان

شعري ټولگه

شاعر:

محمد ا جان يار

خپرنډوی: د پښتونخوا د پوهنې د پره - پېښور

مه وکتای پر پیچ زلفی د ترکو چی په هر تار مې وزره ته جنجال پرېوت

"حمید بابا"

هنر پخپله پېچلتیا ده، که د مانا پېچلتا وي او که د وسیلو (ژبه، رنگ، تار، شونډو، غاړې، پردې) حمید بابا د پاسني بیت په لومړۍ مصرع کې ژبه اړولې ده. (کاشکې) د ترکو پر پیچ زلفی مې کتلې مه وای، ځکه چې...

دلته مالومې مصرع د شعري وزن (تول) ځنې ژبني وزن (تول) ته واپوله او هاغه آهنگ او موسیقي، چې په شعري وزن کې یې لاره، اوس یې نه لري. یوه بله بېلگه:

سبا به بیا کله یې بارېري

د دشت گلان به ستا لمنې بویوینه

ابهام او ابهام دواړه خوږې خوږې دي، چې د شعر په بام اشارې کوي. په دې لنډۍ کې د کوچیانې پېغلې انځور دی. په ښکاره خو پکې کوچیان او کوچیانې نشته، ولې د کډو بارېدل د کوچیانې ژوند نږدې (قرینه) نښه ده.

دغه راز د گلانو غاړې ددې لپاره هسکې دي، چې ستاله لمنې یې خوند او رنگ اخیستی دی. اوس چې سړی هر څومره دا مانا پراخوي (تفسیروي) او راسپړي (تعبیروي) ځای پکې شته. ښکلې خیال په لنډ شعر کې راغلی دی، نو ځکه شاعر کولی شي د اوسني وخت بوخت او ستري انسان ته داسې لنډ او د خند شعرونه ولیکي، چې په لږه شېبه کې د چا ذهن دمه کړي یا وپاروي.

چې وهي د فکر ژامې باندي شخوند

زیاتوي هومره خبره مزه خوند

پېچلتیا او لنډوالی خور او ورور دي، چې د حساس ذهن خاوندان پسې گرځي. نه وایم چې ساده "پېچلی" (سهل المتین) گوندې هنري ارزښت کم وي. توبه توبه داسې نه ده، ښکاره داسې ښکاري چې دا شعر خو هر څوک جوړولی شي، خو زه وایم چې دا شعر د پر کم شاعران جوړولای شي، ځکه په سهل المتین شعر کې به د کلام پرېوت ساده وي، خو مانا به یې زوروره وي.

د حمزه بابا دا شعر خو سړي ته د ملنګۍ کچکول ورپغاړه کوي:

څومره په ما گران دي د اشنا لیدل

لاړمه بیا راغلمه اوس بیا ځمه

د بياراتگ ورسره شته، د وخت پرله پسې والی يې دومره په اسانه او خوږه ژبه اچولی، چې بل څوک يې نه شي دا ډول اچولی او يا به يې په بل ډول اچوي.

"يار" زه دېرش کاله پخوا راهيسې پېژنم. ډېر مهربانه او خوږ دوست دی، همېشه يې خوله له خندا ډکه وي. هاغه وخت مور دواړو د بنس وني ترانې د بنس راغلاست نظمونه او انتقادي نظمونه ليکل. کونړ کې دغه وخت رازقي نړۍ وال له مور ټولو مخکې و، ځينې نور کسان هم و، خو اوس مې نومونه هېر دي.

"يار" د غمونو او دردونو شاعر دی. ده په پرانېستو سترگو د خپل هېواد ستره غميزه ليدلې. هغه په هرڅه چې يې وس رسېدلی په ظالم گوزار کړی دی. ډرامې، لنډې کيسې، ترانې، رومانونه او شعرونه يې ليکلي دي.

"يار" ډېر ځلې د پوهې خبره کړې ده او د زړه خبره يې هماغسې ناوې پرې ايښې ده، خو شعريو احساسې شې دی، ځکه نو شاعر له دې احساسه مه لرې باسې. هغه ته مه وايئ، چې مه ژاړه، هغه ته مه وايئ چې مه خنده. هغه ته مه وايئ، چې ستاسو په څېر شي، که داسې وشي نو گناهونه به پټ پاتې شي. ځناورتوب به لا زړور شي او ناخوالي به خپلې منگلې سرې کړي.

بل دا چې هغه ستاسو په څېر اروا نه لري، هر څومره چې دا احساس شي، چې اروا ته ننوتی وي، هغومره ستاسو د ارواو غږ او رېدلې شي. آد لوی استاد الفت خبره ده وايي: "شاعر ځکه په تاسو گران دی، چې ستاسو د زړه خبره کوي". شاعر د انسان د ټولنيز ژوند سره يوځای پيدا شوی، د شاعر خبره مور ته لکه يوه پاکه او خوندوره خبره ده.

شاعر په مشرانو او کشرانو يو شان گران دی، يواځې په هاغو کسانو نه وي گران، چې خيران ايمانونه لري.

په کليمه خو ناپاکان خپل ايمانونه مېنځي
ماته په وخت د ځنکدن يوه ټپه ووايه.

علي گل پېوند
هامبورگ، جرمني

ساندې

سپين ږيري بابا په خپل سر باندي لونگي سمه کړه، بيا يې غاړه تازه کړه، هر چا د هغه مخ ته کتل، چې بابا به څه خبره کوي؟! بابا يو نظر د ناصر باغ کېمپ خړو کېږديو ته وکتل، بيا يې يو سوړ اسوبلی وکړو:

— ارمان ارمان دی خپله وطنه!

د سپين ږيري بابا د زړه د تل نه راوتې اسوبلي د هر چا په ذهن سوالونه راپورته کړل، خو بابا د زړه خبره په زړه کې پاتې نه کړه:

— موربه خامخاؤ اخر تر کومې به د "پردو" لاس ته ناست يو؟

زه يو خواته ولاړوم، دغه هرڅه مې ليدل، ماته د سپين ږيري په خبرو کې ډېر لوی اعتماد واضحه ښکارېدو. خبرې وشوې او هر څوک د خپل خپل سوچ سره په خپله مخه لاړل، خو زه بيخي اټاله پاتې شوم. د سوچونو يو داسې خړ سپلاډ په خپله غېږ کې واخيستم، چې "ورکې د نظر د حدونو بيخي پته نه لگي"

هو، وطن، وطن وي، خپله خاوره خپله موروي، د لوی افغانستان هاغه بې شمېره گلالی ماشومانو ته مې خيال شو، چا چې تراوسه صرف د خپل وطن کيسې اورېدلي دي. چا چې تراوسه صرف د خپل کور کلي تصور کړی، خو لا په خپلو سترگو يې د خپل بابا وطن نه دی ليدلی او بيا د فکرونو په نیلي سورد پښتونخوا د حدونو نه ډېر لرې لارم ان تر اروپا ورسېدم. دلته مې ډېر افغانان په نظر راغلل، د هغوی په مخونو که هرڅو د لرځه اطمینان نښې ليدل شوي، خو ما په دغه اطمینان کې د تالا واله افغانستان عکسونه واضحه ليدلی.

زه د اروپا په ښار پښتونو کې ورک ورک گرځېدم، چې د کبير ستوري نوم مې تر غوږه شو، زه پښه نیولی شوم، په دې خيال چې دا واورم، چې زما د دغه محترم مشر تذکره څوک کوي، چې سترگې مې واړولې نو هلته د کونړونو د خاورې يو بل حساس وطنپال او پښتوپال پښتون ولاړو. ما په لومړي نظر کې هغه وپېژندو، ځکه چې ما دغه قام پرست ملگری د خپلو ليکونو په هنداره کې د وړاندې نه ليدلی و. دا محمدا جان يار و. يو شاعر، يو ناول نگار، يو افسانه نگار او د دې هرڅه نه سېوا په خپل قام او خاوره کې محمدا جان يار!

"يار" ماته وکتل، د ملگرو ټولگي نه راووتو، جوخته غاړه يې راکړه، بيا يې زما په اوږه لاس کېښودو، زه ورسره په درنو درنو قدمونو روان شوم. ماته يې غلي غوندې وويل:

— ملگریه! زه نه پوهېږم، چې څنگه به يو ځل بيا په خپله خاوره سپرلی وينم؟ کله به د

هاغه رنگونو او ښار پښتونو سيلونه وکړم؟ کله به د خپل کونړ په سپرلو کې د ځوانۍ خاپونو

لتون وکړم؟

ماد هغه مخ ته وکتل، نوراته پرې د فکرونو او سوچونو تورې لړۍ واضحه ښکاره شوه:
_ نو دلته خو هرڅه شته او په افغانستان کې د داسې ژوند تصور نه شوی دی او نه کېدی شي؟

محمد ا جان یار یوه اوږده ساه راښکته او ویې ویل:
_ روره! وطن، وطن وي او مور په دې هم پوهېږو چې دا هرڅه راسره چا وکړه او بیا یې وویل:

وطن یې زموږ لوت کړو بڼه په غټو ورته گورو
چې عقل به بیا کله دې سرونو ته راځي
ماد محمد ا جان یار دغه شعر د زړه په غوږونو واورېدو او د احساساتو په ژبه یې پوه شوم، ورته مې ویل:

_ یاره! ستا شعر خو زه داسې وپوښولم. هغه بیا یو سوږ اسویلی وکړ او ویې ویل:
_ وروره! دا شعرونه نه دي، دا څرېکې دي، چې د زړه د تل نه مې راځي. بیا یې وویل:
"یار" ته خوراواخله د وطن کیسه
لگي په ده بڼه د کابل جان کیسه
ما به څه ویل، چې محمد ا جان یار بیا وویل:

خدای زده د کلي مرغۍ چیرته لاړې؟
دلته کارغان د بل وطن راغلي

***

د نیمو شپو تپې دي گرمې پکې
رانه د کور کلي حجره پاتې شوه

محمد ا جان یار شعرونه ویل او زما د زړه زخمونه تازه کېدل، ځکه چې زه د پښتون قام په دغه بدبختۍ زهیر بدم. ماته هاغه ټول تاریخي حقیقتونه مخ مخ ته کېدل د کومو په ذریعه چې په شعوري توگه د پښتون قام د وجود د تالا والا کولو هڅې لاهم روانې دي. ما دا سوچونه کول، چې خدایه نن به څومره حساس شاعران لکه د محمد ا جان یار د وطن ساندي وایي؟ څومره بې کوره پښتانه به د خپلې خاورې په ارمان وي؟ خودا د حالاتو جبر دی او د محترم رحمت شاه ساېل خبره چې "جبر نازولی وي" نو موږ د وخت څپېږو ته مخونه نیولي دي، تر کومې به مو وهي او چرته به مورسوي؟ موږه یې تعین نشو کولی. ما به لا نور سوچونه کول، چې محمد ا جان یار راته وویل:

_ ولې ملگریه! ته خو لکه چې خپه شوې؟ بیا په خندا شو ویل پرېږده سوچونه په دې به عمل کوو، چې:

"د جانان غمه په خندا دې تېرومه"

زه خو گوره په دې هم پوهېږم، چې:

صفا صفا خبره راته وکړه ته

هله به جانانه سپینه خوله درکړم

ما ورته وويل، چې "ياره" منم چې ستا په شاعري کې رومانيت هم شته، تغزل هم شته،
رواني او موسيقيت هم شته، خو په مجموعي طور دا د وطن ساندي دي. دا د وطن نه د لري
والي احساس دی، زه ستا ددې شعر نه هم خبريم، چې:

دې خوار نصيب رابېل کړم د وطن د تاترونه

پيدا ومه خزان کې په خزان ورژېدم

"يار" چې زمانه خپل دا شعر واورېدو، نو په سترگو کې يې اوښکې راغلي، دومره قدر
يې وويل، چې هولايقه ته ما پېژنې! زما د ژوند دغه يو ارمان دی، چې:

دا زړې حجرې به کله شي ابادې

پکې غږ ديه قربان او بيا غزل شي

ما د "يار" په اوږه لاس کېښود، ورته مې وويل: غم مه کوه وروره! په توره شپه پسې سبا
راځي او دغه وخت يو افغان ماشوم په چغه وويل، چې: "واخلي تاوده وږي، واخلي تاوده
وږي" ددې چغې سره زما د فکرونو لړۍ وشلېدلې، چې خيال مې وکړو نو زه د ناصر باغ د
کېمپ مخ ته ولاړوم او ورو ورو افغانانو په بوجو کې د لارو نه کاغذونه راغونډول. ما يو
سور اسوېلی وکړ، په درنو قدمونو د هاغه ځای نه روان شوم. د ځان سره مې دومره قدرې
وويل:

د ظالمانو دې کوروران شي

چې يې تالا کړل زموږ ښکلي گودرونه

لايق زاده لايق

ډاېرېکټر

ريډيو پاکستان - کوهات

27 مارچ 2007

هـاـغـې پـورې تـا تـرې نـه
پـور تـه غـر د يـه قـر بـان شـو

بـيـا د کـوم لـار وـي زـه کـې
نـبـکـتـه پـور تـه خـپـل جـانـان شـو

زـه هـم وـا خـي سـتـم يـيـا د وـنو
يـوې تـپـې تـه مـې خـان جـوړ کـړو

چـې نـا خـا پـه رـا کـتـ را غـي
د زـشـو کـلـي زـمـو وړـان شـو

2005/3/16

غزل

د زړه بلبـل مـې ژاړې چې گلـزار و سـوځېده
پـردې اور کـې زمـونږ کـلـی او بـنـار و سـوځېده

بـيـا بـلـې بـلا کـډه زمـونږ وړان کـلـي تـه راوړه
سـتـي لـور مـاز د یـگر شـولـو سـهـار و سـوځېده

د کـلـي و شـنـو گـودرو بانـدې بـل غـم راپـرېوتـی
د لـويـې لارې پـه سـر هـا غـت چـينـار و سـوځېده

کـوڅې لـه بـرېتـور و نه هـر کـلـي کـې خـالي شـوي
مـنـگـي شـول دړې وړې چې سـپـتار و سـوځېده

پـه چـم کـې بـه مـې بـيـا د يـه قـربـان غـر نـشي پـور تـه
تـپـې شـولې سـر سـامـې يـکـه زار و سـوځېده

را تـول شـول اسـويـلي د لـيلـی د بـنـتـه کـې لـمـبه شـول
د هـر پـنـتـون يـتـيم وړپـکـې پـلار و سـوځېده

پـه سـوي کـڅ مـې لا پـسـې سـکـرو تـې راوړـېږي
لـه دې غـمـه زخـمـي زړـگـی د يـار و سـوځېده.

2003/3/13

کولن، جرمني

غزل

د وينو شاخكي راوړې د گلونو چم كې
د انځورونو تماشي دې د رنگونو چم كې

ازغونيو لي په منگول كې د وړمو وزرونه
لوخړې خپري د باروتو د عطرونو چم كې

د مينې خيال خود هندارې په پنجره كې بند دى
دا ستړى وړى كله خوب وړي بنا بستونو چم كې

كوچى خدا به بيا هېلېند د بنستو كې پورته نشي
خونبې به رانشي هېڅكله د زخمونو چم كې

سندري گرانې شوې بلبلو ته د عشق په ژبه
مړې ولولې شولې د خوارو ارمانونو چم كې

وړمې خورې كره ننگر هاره د گلونو بناره
چې په خدا شي نارنج گل د وړبلونو چم كې

وځي يياغي خيالونه خامخا يياغي مغزوننه
زلمې به پورته كړي گردونه اتنونو چم كې

ديارپه وچو شونډو هله به خدا خوره شي
چې ژړا بس كاندي سندرې د سازونو چم كې

غزل

په مينه مې رقيب لاسه اور ولگېده
د بنكلو چم كې غلى غلى شور ولگېده

غم از راته په مينه باندي اور كړ لور اپوري
په سپينو پرښتو باندي شه تـور ولگېده

باران غوندي نظريې اور پـده زما په لوري
افسوس چې په جانان مې اثر نـور ولگېده

دا ستاناز و مېزمې په لېمو كې دى ساتلى
قاتل د مينې راغى زړه مې خـور ولگېده

سور لاس د غماز و نيوه مـرى زما د مينې
د هر چا گوزار سم زما په كـور ولگېده

اشناد خولي خبرې مې په زړه باندي پتـى دي
ديار غزل په زړه زما ته كـور ولگېده

2003/8/2 جرمني، كولن ښار

غزل

شم ماشوم کله سـکروتو او سـپرغو سره لـوبېږم
سین په غاړه سپینو شـگو، کوتـو سره لـوبېږم

دهار سرو غرمو ته ر غرم د سین سپینو شـگو غـېږ کې
هاغه چم گاوند ماشومو جینکو سره لـوبېږم

د سپره ډاک خړو خاورو د اغزو منځ کې مې شپه شي
دې خزان وهلي بن کې سرو غوتو سره لـوبېږم

د ماښام توره تیارو نه کړمه خپرې لمن ډکه
د خپل وړان کلي کوڅو کې له کوتو سره لـوبېږم

خیال کې اوږي راوړي هغه ماشوم متوب او زلمیتوب مې
لار شم هاغې وخت شپو ته اند پښنو سره لـوبېږم

اوسنی پړاو د ژوند خو بیخي هسې گچې گول کړم
تش باد بږي اسویلي مې له سلگو سره لـوبېږم

دا تراخه حالات چې یاره کله ستا عقل یاغي کړي
لاره ورکه شي له مانه لېونو سره لـوبېږم

2005/12/9

جرمني، کولن

سوله

کچکول د خیر مې دی په غاړه د بل چا وطن کې
الهي نوره سوله راولي زما وطن کې

خومره اورده شوله په مونږه دا غمیزه نوره
بچي راوړي د نفاق توري بلا وطن کې

د غم غدی رالکېدلې ده په مونږه باندي
وشول بي رحمه تالانونه زما او ستا وطن کې

نور دا غریب ملک له جگړې نه په امان کړې ربه
یار شوي واکه خپلې ابی او د ادا وطن کې

1993/6/18

کولن، جرمني

غزل

قاتلان په غاړه ډکې گردنې وږي
د اښکاريان زما د غرونو غرخنې وږي

څه تالان مې په ملي شتمني وشو
دې ريښې رېښې گرېوان نه مې تنې وږي

هدیرونه مې هډوکي ځي پنجاب ته
د کونړ د غرونو نښتري خو د وې وږي

لېوني لېوان راغلي زموړ غروت ته
په غاښونو کې د دې وطن هوسې وږي

لېراکوز شه درباب کوزو پردو ته
د ښمنان دې ادم خان ه درخانی وږي

د بل چاپه ښاپېست تېر نه وځي ياره
مېن زړونه ستا د خپل چم لېونې وږي

غزل

كوم گرېوان به تر لمنې پورې دوه شي
چې د چاپه سترگو پورې تور کجل شي

لېوني به خپل گرېوان ته، ته ی کړي
چې وربل يې پاس په ورېخو ول په ول شي

ټول بدرنگه دي مخ خپل کلي ته ستون کړي
چې بنا بست زموږ د کلي يو په سل شي

د ازې حجرې به کله شي ودانې
پکې غږ د يه قربان او بيا غزل شي

ددې خپلې خاورې مينه راسره ده
په قسمت که د وطن ناوې مې مل شي

چې د يار په کور چا اوردی لگولی
دهغه په کور دې هغسې اور بل شي

2001/4/12

جرمني، بون

غزل

شونڊې اغزو بيا پاهه گلونو وايي
مالگې غماز پاهه پرهرونو وايي

قاتل د گل واوروي اورونه
د غضب نښې يې پاهه زړونو وايي

افسوس له ډېرې بې وسۍ له لاسه
سرونه مورچه زنگونو وايي

بيا به له کومه شي هغه ننگيالي
چې سپينې تورې يې پاهه سرونو وايي

ساتي به هغه خپل وطن له غېرو
چې هتکړې يې پاهه لاسونو وايي

موردې پې پوره شي پښتون خونه دي
له زور دښمن سره يې لوزونه وايي

د تور زېرمو د نيول وپاهه نيت
زور هرځای کې دامونه وايي

بې اسو پلونو نور څه کوی شي ياره؟
دښمن دې بيا پاهه کور گامونه وايي

2003/5/22

غزل

دا ځل درانه گامونه اخلم په کرار ځمه
خو پښتانه گامونه اخلم خو هونبیار ځمه

دلته دا تپولي لاري گوره هديرې ته تللي
ځانته به نوي لاره گورم پخپل وار ځمه

په زړو لارو زياتي نه ځم ستنوم گامونه
د مينې لاره باندي هر کله سرشار ځمه

د پرو لسه ځان سره په بدلو لارو بوتلمه زه
چې اسوبلو وي پاکه کړې په دار ځمه

په منصورې لاره يار درومي د جانان کلي ته
که رقيب لاري تپولي بندي کړې په دار ځمه

2004/5/16

جرمني، کولن

غزل

د مخ بڼا پست دې د زلفانو په تورتو واخيست
دې توري شيپې رانه داسپين سحر يو دم واخيست

په تروپمې کې راايساريمه رنهاده چپري؟
پخپل نصيب کې مې ټول عمر د چاغم واخيست

په خليته لارو چې درومي خود به لوبې هغه
کسم که بيا مې په بدل لاره قدم واخيست

هره ادا به دې د زړه تاخچه کې ساتم اشنا
که دې په مينه کې قدم راسره سم واخيست

خپلو وروښو دم پر دو په غشو وويشته
د نفاق او رديار په کلي کې هر چم واخيست
2005/1/6، کولن، جرمني

دوعا

ر به توبه مې ده چې هسي گنهگار نشمه
ز مور امام پسي کافرو اقتداء کړې ده

په سجده پراته شپخان اوس هغه وعظ نکړي
بيايي سياسي بازار کې چا سره سودا کړې ده

خوشي ټول عمر دې بدل و اعظته ولي ناستوم؟
خلکه اسلام په نوم ده خومره ناروا کړې ده

هر څوک به لولي اوس زمونږه د نادودو کيسې
د تباهي وسه په مور باندې هر چا کړې ده

يمه پوه شوی چې هر څه مې پردي کړي رانه
خپلې پښتو باندې مې دا ځل بسم الله کړې ده

ټينگ پښتانه گامونه اخلم ياره ورو ورو به ځم
راته په خوب کې خوشال خان بابا دوعا کړې ده

راين، 2005/2/28 جرمني،

غزل

اونبـكـي گـر پـوانـه كـه كـي لـارـي لـارـي خـي
خـولـي نـه مـي اوـرـدـي اوـرـدـي كو كـارـي خـي

اوـرـدـي لـگـبـدلي پـه نـصـيب زـمـا
خـكـه مـي لـه سـتر گـو اوـنـبـكـي دـارـي خـي

لو لـپـه شـو هـسـي دا گـو گـل زـمـا
كـو كـي مـي لـه خـولـي نـه لـه نا چـارـي خـي

هـر خـه نـه حـا لـا تـو سـم بـي غـمـه كـم
چـيغـي مـي هـر خـوا تـه خـوا رـي خـوا رـي خـي

گـر خـي غـمـا زان د يـا رـپـه كـلي كـي!
سـوي اسـوي لي مـي پـه خـو وـارـي خـي

راين، 2003/12/20، كلن،

بلا

داستونى مې راډك شوولو ژپاراغلي ده
كاله ته مې د بل وطن بلا راغلي ده

خپه نشى جانانه زما ډېره بې وسې ده
دالويه بېدبختي مور ته پخوا راغلي ده

په ډېرود كېسې غونډې ناسته دابلا ده
په هېچا داسې نه ده چې په ماراغلي ده

زما زنگيني توري نه لاوس هم په لږزه ده
خودا ځلي په زور دې دنيا راغلي ده

دې بلا قوت او ياره ستا خالي لاسونه
خو ستا دكور بېتې ورسره صلا راغلي ده

2004/12/31 کولن

قطعه

وچې نه کړې او بڼکې دې په منځ باندې
وچ پتري د وچو شونډو او بڼه غواړي

بیا ولاړ ملنګ دی دروازې ته دې
سترګونه دې مات کچکول کې څه غواړي

2006/1/28

* * *

څلوریزه

دلته خو هر چا خپله طالع بڼه ازمايلي ده
پام کړه زوروره! ستا هم شپې ورپکې ګراني دي

دې کنډه وکړې له ډېرو نه ساه وتې ده
دلته ارادې د يرغلګرو پښېمانې دي

2004/6/5

جرمني، بون

* * *

شکری

راځئی چپی وکړو سندرې زړو کپی
پیدا کړو بڼې بڼې شان خبرې زړو کپی

ځان به راو نغاړو د ترخو نه زیاتې
نه ساتو بس دی زورورې زړو کپی

د اتفـاق او د ورورې پـه تمـه
کینه نور نه ساتو هېچرې زړو کپی

د نوي ژوند ساز ته به غوږونیسو
چې شي ترخو په ځای شکرې زړو کپی

یو ځای به و خانـدو پـه گـله سره
چې ارزو گانې موشـي غـوره زړو کپی

ځئی چې گېلو او له ناندرو نه وځو
هیله پيدا کړو معتبرې زړو کپی

وکړو خبرې د منطـق پـه ژبه
ورک کړو دا ډار و پـره او لـرې زړو کپی

یاره یو بل ته سره غاړې وځو
خبرې یو شـي لـرې او بـرې زړو کپی

غزل

زړه مې نړۍ د پيپل پانه کې سلام دروړي
څه نوی شور را لگېدلې دی پېغام دروړي

زموږ له پاسه د رڼو ستورو مړۍ غوڅې شوې
ډېرې شوې شهیدې شوې ورغوي کې ماښام دروړي

شفق له ستوني نیول شوی ترې سرې وینې څاڅي
سرې ماښام څاڅکي د وینو گام په گام دروړي

د سپرې دښتې لارویه جلال وهلی آشنا
د کونړ سیند نه پښتنه درته ډک جام دروړي

دا کوزې لارې ټولې بندې دي، پاس لاره څاره
د کور کوتره په وزر کې حال د بام دروړي

په صراطوړي به، هر څوک یاره گنهارې نغمې
ډېر گناهونه به د وران جومات امام دروړي

2002/6/4

جرمني، کلن راين

غزل

وطنه زممانه زه لئه تانه پاتې شوم
نصیب دې زما ورک شي لئه جانانه پاتې شوم

پردي اسمان دلاندي تورو وړېو کي مې گوره
خبر نه يم لئه ځانه چې لئه ځانه پاتې شوم

د وخت د ناکردو نه رانه پاتې کلی کور شو
اشناسره بې لوزه او بې ایمانه پاتې شوم

ترخو ترخو حالاتو کړه خندا لئه مانه هېره
ټول عمر مې ژړا ده لئه خندا نه پاتې شوم

هر چا دي رسولي قافلې خپلې منزل ته
دازه لېونې یوازې لئه کاروانه پاتې شوم

کړې مېچنې مور باندي واعظ لئه لاسه وشوې
دده په اوتو بوتو لئه جهاننه پاتې شوم

اوس ماته یاره پاتې د اسرې ځای چېرې نشو
خالي خالي لاسونه سرگردانه پاتې شوم

2004/3/11

جرمني، روگندرف

تورچم کي

اونبکي گربوانه باندي رواني شوي شوي
شيبي ورخي په دي وطن کي گرانسي شوي

خپل او پردي يوبل سره د بنمن شولو
هيلى نوري ژوند پوري حيرانسي شوي

تولي لاپسي شاپي سرکي ماتي شوي
گه په ويير شهيدې ارواگانې شوي

شرم، غبرت تللي ککرونه دي
تورچم کي سوالگري مې بيبياني شوي

لاس تر زني کپناه او حالاتوي يار
پاني د تاريخي تاني تاني شوي

2002/1/3 کولن، رايي

غزل

راځئ په گډه د کونړ غرونو ته لاس پورته کړو
چې له ځنگلوييې د نښترو جنازي لارې

پردو قاتلو مې په غرونو باندي لوگه کړي
له هر نښترو زړه نه سړي سړي تر ازي لارې

هېڅوک د مې ويلو نښته هديره دی وطن
هم مې د وران کلي کنډرو دروازي لارې

د تور لينگيو او د وخت وړي چري له لاسه
تولي دنيا ته مې څه خوشي اوازي لارې

ستري بيبياني شوي بي ستره په پردو کوڅو کې
د بي پردی زموږ هرځای کې انگازي لارې

زه به تر مرگه له همدې ناخوالو سرته کوم
ياره دنيا نه ارمانجن او بي مزي لارې

2005/3/4، جرمني، کولن

غزل

د رقيبانو پوه زړو بيا ډېره غوسه پرته ده
په ژوبل زړه کې مې د وران کلي کيسه پرته ده

قاتل د حسن راگند شوی مينې قتل شولي
د غره هوسۍ مې هم سوري سوري سينه پرته ده

گرددی په سپين مخ باندي پروت دی وچې شونډې بنکاري
خدای خبر خيال کې درته کومه تلوسه پرته ده

مونږه د ژوند په اوږو وړي تل درانه بارونه
زموږ نصيب کې بس همدغه سلسله پرته ده

دغو حالاتو ته چې گورم خندانۍ غوندي شم
راته د ژوند په هر پرېاو کې دسيسه پرته ده

سپېرو بادونو يکه زار لږه غرو هوجرو نه وړي
هغه لږه بنکليو ډک مالت اوس هديره پرته ده

غوتۍ د هيلو د ارمان په لمبه، لولپه شوې
ووايه ته زماني ستاراسره په خه پرته ده

تقدیر زمونږ لږه جهنم د سرو لمبو سره دی
تل پښتنه خاوره په جنگ کې تکه سره پرته ده

تـــه اوروه دې د ســـکروټو بارانونه پـــه مـــه مـــور
د آزادی مـــی د و طـــن ســـره و عـــده پرتـــه ده

چـــې دې حېرانـــې ورځ تـــه وگـــورم پـــو کي بـــادوم
یاره ســـتافکر کـــې همدغـــه وسوســـه پرتـــه ده

2006/2/6

جرمني، کولن

غزل

ټول عمر رانه هسي په توبو تېر شوی دی
بي کاره لاس تر زني په فکرو تېر شوی دی

د ژوند په راز خبر نشولو پتي سترگي گرځو
د پروخت مو په گوندي او تر بگنو تېر شوی دی

بي علمه به يو گام پښتو نه چيري مخکي نشي
دا څومره بلا وخت دي په جنگو تېر شوی دی

ساعت گري خونه ده له مودو مودو تېر وتي
هر دم قدم ستا ټول په غولېدو تېر شوی دی

هر چاشپي ورځي تېري په خوبسي او خوشحالي کړي
ټول عمر د يار تل په اسو پلو تېر شوی دی

2001/4/20

جرمني، کولن

خه‌ور

كه‌وڅې زم‌ور د بڼار د لېونو نه خالي نه دي
دا غرونه د وطن مې د زمرونه خالي نه دي

شپونكيه گوتې پام كوه شپېلې نه ليرې نكړې
ډاگوننه تاترې دې د رموننه خالي نه دي

تالا والا كڅونو كې بهه و خاندي گلوننه
گوكلي خامخاله اسو پلوننه خالي نه دي

شپې د ټنگ تگور وړپكې هروخت كې تودې وي
هو جري د پښتنو له مېلمنوننه خالي نه دي

روانې قافلې پسې خو ځان رسول غواړي
دا كړپې گرانې لارې له لوېدوننه خالي نه دي

دا چوپې سندرمارې به بيا ځلي په گدا شي
وستلې ميدانونه هم زلموننه خالي نه دي

ډوله ته به رادانگې څنور ځوانان د كلي
جذبې د پښتنو ياره پښتنوننه خالي نه دي

2001/9/24

جرمني، كولن

غزل

شېرنګد سـپتار غـرډ جانان شـغ د نـبـتـرو غـېـر کـې
په سردرو کې رالوی شوی يم سندر و غېر کې

خـي راخـي غـوړ تـه انـگـازې مـې لا هـما غـه شـانـتـه
کله به پورته شي منگو بغاگودرو غېر کې

خـمـان بـه بـيـا زـلـمـي کـونـر د سـيـنـد پـه غـاړه تـش کـړي
شوگېر وهلي به ويدي شي زور ورو غېر کې

په شاپو د بنـتـو او درو کې به تپي پورته شي
سوله به راشي دهوا سپينو کـوتـرو غـېـر کې

شـي دړې وړې مـنـگـو تـي بـه مـېـکـد و پـه غـاړه
خوانان به وړي خواږه خوب وي سترگورو غېر کې

کـم بـه نـصـيـب وـي يـاړه سـتـا د تـپـي و اړ چـې را شـي
چې ارمانونه په خندا کړم درپه درو غېر کې

2004/10/19، راین په غاړه

غزل

مـا مـې جـونـگـر هـ جوړـولـه رـقـيـبـ وـرـانـه کـړـلـه
د زړه پـه سـر رـا تـه هـغـه خـونـه وـدـانـه کـړـلـه

د ربا نـدې پـوه يـمـه مـطـر بـه تـال دې بـل شـانې دى
خـنـگ پـه هـو جـره کـې دې بـدل نـغـمـه رـوانـه کـړـلـه

سـر چـپـه کـوډي د حـالـاتـو جـاد وگـرو وکـرې
خـومـره خـوړه مـيـنـه يـې بـېلـه مـا او تـانـه کـړـلـه

د غـزل تـوري بـه د تـور و سـترگو تـور کـې سـاتم
کـه شـاعـري مـې لـه سـايـل او د کـار و انـه کـړـلـه

هـلـه بـه يـا ر هـ بـنـه شـعـرونـه او غـزلـې لـيکـې
کـه دې تـپـه بـيـالـه سـنـدرو يـه قـربـانـه کـړـلـه

2003/3/14

جرمني، کلن بنار

لار

عذابونو زېږوللی یمه شه شپڅه
ولې ورکه ددې کړه مانه د جنس لار

چې پخوا دې کړې هاغه خبرې نه کړې
تا کړه څنگه د سوجه اسلامیت لار

کله هم خوداسې نه و چې تا وکړل
ده معلومه مورته بنه د شریعت لار

د سوجه پرې او بنې سپینو جامو سره
ستا لپاره وه جومات د شرافت لار

خوشې هره خوا دې وکړل اورونه
اسلام هېر کړو تا نیولې د قدرت لار

خوارولس دې د بلا په خوله کې ورکړو
ورته جوړه دې کړه ژوند کې د ذلت لار

په دېوانو یې خپل دین له مری ونیو
یاره ورکه شه پښتو او د غېرت لار

2002/6/4

جرمني، کولن

کنڊر کنڊر وطن کي مڃي سلڳو نه بل ڇه نشته
مزار ته مڃي د اوبنڪو ڏيوي هر ما بنام را وره
کولن، رايين

بازان خبرې غواړي

خيالونه مې په زړه کې د جانان خبرې غواړي
غمونو او دردونو کې خواران خبرې غواړي

بې پلاره ماشومان زمونږد وړان کلي کوڅو کې
په خلکه دا به څنگ شي يتيمان خبرې غواړي

دي لارې جوړې کې يتيمانو په مخ او بڼو کې
د ویر له لاسه دلته لوند گرېوان خبرې غواړي

ړندې شوې هغه مينې حسن گونگې بڼا پېرې شوې
گذران د مينې گران شو عاشقان خبرې غواړي

رالوتي تور کارغان مې په فضا باندې کاغ کاغ کې
زما د غرو سرونو کې بازان خبرې غواړي

ځان جوړ که ياره شابه چې نن ستاد تپې وړدی
غور غور دي تاته هله شاعران خبرې غواړي

2003/7/5 جرمني، راين

غزل

لپه دې نیولې تل د خان په دوعاگانو ده
خیر به کله غواړې دغو خوارو پرگنو لره

دا خو زنجیري دي بېخې تمه ترې نه، نه کېږي
هېڅ ورتگ په کار نه دی میالی صیب لپونو لره

خوشې دي عیبس ربه په دې خاوره بڼې بندلي دي
هم دې اتفاق نه دی ورکړې پښتنو لره

دې دوخت لوتمارو خانله دنگې مانې جوړې کېږي
پاتې په خالي میدان پښتون دی ترېکنو لره

اړوې لاسونه بیا غورزي کوی پوردي ډول ته
نه بڼایي بدرنگه گداگانې مېړنو لره

بې له هغې بدو سترگو یووړه پښتنه ناوې
مورې لوگی نه کېږي حاجت نشته سپلنو لره

هېڅکله به یار داسې حالاتو سره جوړ نه شي
گوري دې څه بله چاره خپلو اند پښنو لره

2005/11/13

جرمني

غزل

خواتنه رانزدې شه چې خپل زړه درکړم
دې نه زیاتې ووايه نور شه درکړم

ته دې هم د زړه نه راته ووايه
لوظ به د مينې هم دا زه درکړم

بڼه صفا خبره راته وکړه ته
هله به جانانې سپينه خوله درکړم

خواتنه مې نژدې کړه خیردی ومنه
مينه کې رازونه به ډېر بڼه درکړم

کله چې دې زړه کې یار ته ځای ورکړو
راشه بیا به شونډونه خواره درکړم

2003/7/5

جرمني، راین

غزل

غمونه او دردونه مې خندا ته نه پرېږدي
بېلتون لارې نيولي ما اشنا ته نه پرېږدي

مدام راته په سر د بديختي کپسه ناسته
شپې د خوشحالي زمونږه خوا ته نه پرېږدي

اغزنه غونډې لاره مې کاله ته راسستن ده
تاوشوي د غم شپولرانه مورچاته نه پرېږدي

کافرې شانې گوتې يارانې له مري نيسي
داميني د خوږو زړونو وفاته نه پرېږدي

د تورو غرو بلاوې راته مخکې مخکې کېږي
ولس او دا وطن مې ارتقاته نه پرېږدي

شوگيرد توري شپې دې هېڅ سبابا ورپسي نشته
تيارې دي د وختونو څوک رناته نه پرېږدي

قتلېږي دلته مينه، محبت لويه گناه ده
څه ياره خداي دې مل شه ما خواته نه پرېږدي

2000/11/18

د افغانستان د کلتوري ودې ټولني په مشاعره کې

باد راوړم

گل نشومه غوتی وم په دامان ورژېدم
له خپل وطن نه لیرې په ارمان ورژېدم

دېرولتېدم ودرېدم د سوال په دروازو کې
د وخت له ناکردو نه په خپګان ورژېدم

پردو کوڅو کې خوشې لارم راغلم سرگردانه
ریښدی د سوارو وم په بیابان ورژېدم

دې خوار نصیب را بېل کړم د وطن له تاترونه
پیدا ومه خزان کې په خزان ورژېدم

مېن د خپل وطن په کانیو بوټو خو ارمان چې
بې وخته بې وطنه بې جانان ورژېدم

یار ولېرې یارانو پام چې دلته یې پرېږدئ
باد راوړمه له کومه په المان ورژېدم

غزل

د سیند په غاړه غاړه سپینو شگو په سر تلم
سوچونو وم اخیستی هېڅ په ځان نه پوهېدم

معلومه راته نه وه چې به چېرته زه روان وم
په شان د لېوني غونډې به تلمه سرگردان وم

گرداب کې د ییادونو چور لېدمه ډوبېدم
خیال یو وړم له المانه آن د خپل کلي وس تل ته

حېران، حېران مې وکاته د سیمې ټول محل ته
کسم د کانو بوټو په دین نه مړېدم

چې ولگیدې سترگې مې په وړانو کنډرونو
غړۍ کوزې پر تې وې ده اغو دنگو برجونو

په ییاد مې وړوکتوب شو په کوڅو به گرځېدم
نه هاغه خلک پاتې وو نه هاغه ودان کلی

ای یاره پروت ولوتې لوتې ستا د جانان کلی
راماتې مې شوې او بڼکې په سلگو وژرېدم

2006/7/15

جرمن، کولن راین

غزل

ساره اسولي هـ روخت زخمي زړونو له راځي
پردي مرغی زمور د کلي ونو له راځي

چې عقل شي ياغي ژبه په گډو وډو سر شي
توبې چې خولې ته راشي لاس غوړونو له راځي

سپېرې شوي د افغان د غرونو دنگې دنگې غاړې
بدرنگه سوداگريې چې وهنو له راځي

گېله راته پرېوتې غورگي غلي غوړ کي وکړه
تورمخي د پنجاب زما وژنو له راځي

وطن يې زمور لوټ کړو بڼه په غټو ورتنه گورو
چې عقل به بيا کله دې سرونو له راځي

يو وخت به دا سرسامي ککړي شي دړې وړې
ماجرې پښتنې به گودرونو له راځي

شي پورته به تپي د يکه زار په سرودرو کي
سندرې به د يار نوي سازونو له راځي

2002/2/6

جرمني، کولن روگندر ف

غزل

غلی به یمه خو پوه زړه باندي توپان لرم
سوری سینه باندي زخمی زخمی ارمان لرم

دیوه بانه اشاره ستاراته خروار بنکاري
کمی می نشته وایم خانتسه لوی جهان لرم

دا غمازان د محبت می ستا له مینې باسي
زړه کی جانانه ستا د مینې لوی فرمان لرم

چرته بنکاره راسره پام د سترگو جنگ ونگرې
په دې چنو او چم گاونډی کی رقیبان لرم

په پښتانه لوظ له ما سره ولاړه اوسه
په تیت سر نه یمه بلد پښتون ایمان لرم

د زړه تاخچه کی می خو ستا د مینې پت خوندي دی
وایی یار تا سره زه تینگ عهد و پیمان لرم

1995/3/8

کيسې

پر پرده نوري بس دی د ارمان کيسې
بيارته راواخله د جانان کيسې

چاته ددې خپل زړگي حال ووايم
تېرې شوې په مـونږه د خپگان کيسې

اوس د خوږې مينې کيسې پاتې دي
يوازې به کوي خورقيبـان کيسې

لاړه اوس خـبره د کيسو شـوله
ډېرې شوې ترخې اوس د افغان کيسې

دې کيسو کې خونـد کـسم دی نـشته دی
راشـئ چـې نـور واورود جهـان کيسې

چاهـم راتـه ونـکـره خـوږه کيسـه
تولـور اتـه وکـرې د خپـل خـان کيسـې

يارته خـو راواخلـه د وطن کيسـه
لگي پـه ده بـنې د کابل جان کيسـې

2002/4/8

پسرلی

په هر چا پسرلی ژوند یې گلونو سره دی
نصیب دې زما ورک شي لکه غمونو سره دی

تاریخ خو مې غېرت او د مېراني کيسې وایي
تراوسه مې لا ژوند لکه سربندونو سره دی

په خانیمه پوه شوی نه مې داشوه او نه هاغه
ازل مې ماتو گوډو و تقو دیرونو سره دی

ورو و راته پخپل کاله کې خان بې واکه بڼکاري
وطن او سرمې دواړه لکه گواښونو سره دی

دې تورو سپینو سرو راباندې خپله خوا کره یخه
تول وخت مې ځنازو او شوگيرونو سره دی

دې حال ته سوچ اخیستی يم خندا ده رانه هېره
فرياد ځکه سینه کې ماتو زرونو سره دی

پښې مې مېکدې په لوري لندې لندې کېږي
ساقې اوس پردی شوی سرو جامونو سره دی

بیا ځلي د جهان په قدرتونو کې از مېښت شوم
عظمت د خپلې خاورې مې ننگونو سره دی

خوبنبي ده خوشحالي ده يياره هر خواپسرلی دی
داژوند یواځې زمونږه لسه ویرونو سره دی

2003/12/2

یو شعر

زه به اتڼېزه سلیمان د غره راواخلمه
بیا که تورې بورې په سرژنکي اتڼ واچوي

2005/6/4

غزل

دردونه مې په زړه باندې جانان له لاسه دي
راپېښې كښالې راته خپل ځان له لاسه دي

كافر زما د مينې مړی ونيوه له ستوني
زخونه مې پراته اوس له هجران له لاسه دي

په مایې دا زما جونگره سمه كندېواله كړه
دا ټولې لاسوهنې پاکستان له لاسه دي

تاجك دی، كه وزبك، كه هزاره ټول دښمنان شول
ورانۍ او لمسونې د ايران له لاسه دي

يو بل ته په ماشه تل سنګرونو كې پراته دي
په مورېدا بدي ورځې خپل افغان له لاسه دي

ترخوچې پكې يار ستاسې د سرو مال نه خلاص شو
نادودې اوس په مورې باندې جهان له لاسه دي

2002/10/30، جرمني، بون

خلوريزه

د تـورې بـورې سـرته بـيا ځـلي ډول وځـېرېوه
يـاغي بـادونود ووطن د نـاوي شـال وړي دى

د بـار كوڅـه پـه كوڅـه اورمـه پـردى سـازونه
چـا د هـو جـرې نـه مـې مـنگى او سـپـتار تـال وړي دى

كلونـه وشـول چـې روان يـمـه پـه وركـولارو
پـه كـومه لـر شـمه چـې ورشـم د جانـان كلـي تـه

دا ځـل د زانـو پـه كـتار پـسې مـې نـيت كـړي دى
كـه پـه وـزرو كـې مـې يـوسي يـو ارمان كلـي تـه

راين، جرمني

بل ملنگ

مطرب راوینس کړی د رباب مـزو کـې ترنـگ په کاردی
نوی محفل، نوی سینگار او نوی رنگ په کاردی

ما خو پخوا درسره لوز په پښتو کړی دی
راته خالی گلې دا ستاد بنگر و شرنګ په کاردی

پردي وطن کجیران را لوزي زمـا غرونـو ته
ورته پامیر او یاتور غره کې لوی گړنګ په کاردی

چې غنم وړې بل احمد ته په شمله و تومبي
بیا خل جرګې د پښتنو ته بل ملنگ په کاردی

بله ملاله به شې پورته میوندي کړیکې ته
په دښمنانو باندي هغسې غورزنګ په کاردی

د مینې جنګ دی خیردی بېرته که راستون نه شومه
ستا انتګو ته خود یار د وینې رنگ په کاردی

1992/7/6 جرمني، راین

سپرلي ته

سپرليه رانـشيـ بيـ وختـه دلـته
کلي بيـ نارونه کنـدوالـي دي پرتـيـ

نصيب راوسـتيـ خـومره سـخته دلـته
مـورته لـا د پـري کـشالي دي پرتـيـ

د بـن خـواني لـاري نـسکورـي شـولي
سـرد همـدي سـپره خـزان لـه لاسـه

پـغلي غـوتي تـولي سـرتورـي شـولي
ددي بيـ رحمـه شان توپـان لـه لاسـه

خـدا بزده د کلي مرغـي چـرتـه لـاري؟
دلـته کارغـان د بـل و طـن راغـلي

پـه غـور و اورم خوشـي کـاري بـاري
سـري بلاگـاني لـه د کـن راغـلي

دلـته لـوشـوي د گلونـو خـانگي
د پـغلي سـور سـالو بـادونـوري

هـريوزـگي د غـم پـه تـال کـي زانگي
د کـونـري اـر هـم دـي غـمونـو وـري

غزل

بسي واره لېـونى غونډې سر لوخې ده راوتـي
اشناد راتلـوز بـرى ورتـه چا راوړى دى

کنډر کنډر کوڅو کې کنډونو باندي گړځي
غېبي غړيبي په غوږ شي احوال مارا وړي دى

پام وکړي بياروانه شي د شونډو په سروايي
رېبار لکه چې حال د جانان بيارا وړي دى

دلاري لاروى پـننه نـيولـى شـي ورگـوري
تاثيريبي د خپل حسن په هر چا راوړي دى

روانه شي په منډه د کوټې بلـى ته خپـڅي
چارگل يـي غـتـپـه پـوزه ناروا راوړي دى

په دې محل کې چا دا دومره بنـکـلي ده راوړي
چې ټول کلى يـي يـاره په غوغا راوړي دى

2004/1/2، کولن، رابن

غزل

ډولچي پاڅېږه، ډول دې ټول کلي کي وگرځوه
زما دې وران کلي کوڅو ته څوک کافر راغلی

غشي راواخلي په داژنکو باندي يې ووېشي
پردي بدرنگه سوداگر زمور په غر راغلی

ردي تنابونه راته لاري په شنه کڅ کي باسي
له پاسه سور اور وروي په شور او شر راغلی

مت مې له دغو سرو دېوانو سره سم دی کله
نه ږدمه تن ورته نن خیر که مې په سر راغلی

داژدها خولي کي به زهر شم دنيا به گوري
د تاريخونو زور د بنمن مې بيا په ور راغلی

تش اسويلی مې له خولي خپڅي څه کولی شمه
ديار په کلي ټول پوهېږي زورور راغلي

2003/8/20

جرمني، روگندرف

رنځ

څومره نادودې وکړې مور خپلو سرونو سره
دا خپل سرونه جنگو و هسي له غرونو سره

د تربگنۍ په رنځ پراته یو لا تراوسه پورې
په جنگ جگړو باندي اخته یو له مرگونو سره

خپله اگاه نه یو خوبل ته هدو غوړ نه نیسو
قبیلوي سیستم کې بیکېل یو له غمونو سره

یو ورو د بل وینو ته ناست یو عجیبه مخلوق یو
کله به سیال نه شو په ژوند نورو ملکونو سره

هر څوک روان د ارتقا په لور منزل ته رسي
د پښتون عمر یاره تېر شول له جنگونو سره

2003/10/20

جرمني، روگندرف

غزل

په گرېوان مې ځي د اوبنکو کاروانونه
له زخمي زه نه مې خپري فريادونه

نوم د مينې به په خولې کله وانخلم
کبرجن اشنا مې مات کړ لولو ژوننه

زړه کې پاتې مې زخمي زخمي نغمې شوې
شول په برخه زما ټول عمر غمونه

زما زړه کې مستي نشته جام رانه وړې
ييار تش کړي تل د مينې ډک جامونه

1993/5/2

سندره

خـمـه چـې وگـورم د جانـان کـلـی
خدايـه بـيا ودان کـرې هـغه وـران کـلـی

کـلـه چـې رايـاد هـغه يادونـه شـي
اوبـنـکـې مـې روانـې شـي سـينـدونه شـي
د پـردی پـه هـر چـا بانـدې خـپـل گـران کـلـی

کـرې پـکـې مـونـږه چـې خـا پـوړې دې
اوس خـو هـو دـيرې وړپـکـې جـوړې دې
پـاتې شـو هـر چـانـه خـپـل جانـان کـلـی

نـوم يـې وټـه پـه پـوردی کونړونـو کـې
پـروت دی هـلـته دنگـو دنگـو غرونـو کـې
دا کـلـی د يـي مـحمـد اـجان کـلـی

خدايـه بـيا ودان کـرې هـغه وـران کـلـی

2003/7/2

کوروايلر جزيره کې

اروانباد ډاکټر کبير ستوري

ته!

سودا اخیستی یمه څنگه به شي ستوري شمارم
خو کبير ستوري پکې نشته له مداره وتی

داد پښتون اسمان انگ پر اته خالي خالي شو
زمونږه ستوري ديارانوله کتاره وتی

2006/5/12

جرمني، ویسلینگ بنار

غزل

لپه ران زدي كره زمه اوبنكوت ته
گلې مال ه چرت ه خندا نه راخي

ماد وي پر په چم كې اړولي دي
يوه شپه خونبې هم په مانه راخي

شپې ورځې رقيب له لاسه گرانې دي
رحم خود چا په هېچا نه راخي

وخت د مينې خوندي په ولجه وړي دي
ياره تېروختونه په تانه راخي

2001/11/18

جرمني، كولن لانگل

غزل

لارې پناه مې له نظره شولې څه دې وکړل
گلې چې پاتې له گودره شولې څه دې وکړل

لکه برېښنا غونډې له دې محله چېرې لارې
رانه په کومه مسافره شولې څه دې وکړل

زما تنکې مینه دې ځان سره په سین لاهو کړه
نامردې گډه بې گودره شولې څه دې وکړل

د بېلتانه د سیند خپو کې به دې گورم چېرې
کوم سمندر د سر سندرې شولې څه دې وکړل

یار دې کوگی په تمه ناست دې چې به راشې کله
دومره زړولې چې مروره شولې څه دې وکړل

2002/10/20

کولن راین باغچه

زور د خیرودی بنکاري گوتې له ماشې اېسته کړې
ایله د کلي شندې توت کې څو مرغی کېناستې

زموږ فقیري دوعا گانې هېڅ قبولې نه شوې
پردې پېرې بیاد خوارانو پوه بلې کېناستې

2002/6/25

جرمني، کولن

دېره موده کېرې ورتنه لپه د زارونې سم
نکارې پښتنه ده چې له مینې نه انکار کوي

زلفې کرې خورې له قصده تورې شپې بیاراولي
پوهیمه نادودې د خورې مینې په یار کوي
جرمني، کلن بنار

نابلده باد

خیر کرې ډوب شو مه د اوبنکو سمندر کې
کوم باننه رسا و پښتلی یې ځیگر کې

ورتنه سوچیمه اخیستی دا به څنگ شي
کبرجن اشنا هېڅ نه راځم نظر کې

د ژوندون په بنو او بڼو نه پوهېږم
تېر شو عمر مې عېس کنه و کپر کې

زور د حسن دې نادودې په ما و کرې
له دې کلي نه به کله راپسر کرې

پرې چې وړي مې نابلده باد په کومه
دلته شپې د تېرېدو نه دي په شر کې

یاره ستاد اسو پلو پروا چې نه کرې
نور گودر په غاړه مه ځه مازدیگر کې

غزل

خو لېونې سېپې د خپل وړان کلي کوڅو کې گورم
کاروان د اوښکو په شلېدلو گډوډو کې گورم

په نښوونو را پرېوتې له اسمانه تېسه!
ستوری د بخت مونږن سبا په رالوېدو کې گورم

چې په وهلو، غغلولو مې څو ځل شپږلی و
د وطن واگې نن د هغه چار اتلو کې گورم

کیسې د ننگ او غېرت لارې په سین لاهو شوي
رېښې رېښې شمله مې نوره سوځېدو کې گورم

تال بدل شوی دا نغمې راتېه بدل ښکاري
دا ساده گان بیا پردي ډول ته نڅېدو کې گورم

ماتې شوي سر کې د پښتو او پښتونوالي لاپې
ژبه مگي هم په گینگو او مړه کېدو کې گورم

له بې وسې نه به د یار سندرې ژاړې درته
چې خپل کاله کې ځان ورو ورو بې واکېدو کې گورم

2003/3/12

جرمني، راین

غزل

د زړه خبره مې په زړه پاتې شوه
مینه خوږه رانه په خه پاتې شوه

د نیمه وشو پوټې وې وې گرمې پکې
رانه د کور کلي حجره پاتې شوه

شرنګ د سبتار بغاد سره منګي نه
په غوږ مې هغه شان نغمه پاتې شوه

د چا د دومه ناره لاسه!
رانه په خوله نیمه تپه پاتې شوه

ما وې په غوږ کې به خه وایي راته
ګونګی شوه یاره پته خوله پاتې شوه

2002/10/24

کولن، راین

کوچی

خیر کرپر د میندی دنیا اورانه نشی
میندی کی خوک دی بی جانانه نشی

مه خه د بن کلیو په کوخه زرگیه
چرتسه خو پپه بنه درتسه گرانسه نشی

په گربوانسه به دی خی او بنه کی لاری

میندی عذاب دی گوره تانه نشی

بس دی چی یار زره په ایلیند کی پر پنی
کوچی سره میندی په اسانه نشی

2002/6/19

جرمنی، راین

د جهان چم کي

واروه د مينځي کډه راشه د جانان چم کي
پر پرده اسويلي دي د غمونو او ارمان چم کي

هسي هم د غونډو زنو شنه خالونه توي شولو
چوي تلوسي شوي مري ساه گاني د زندان چم کي

کډي راپه سر شوي له مرگونو او ويرونو نه
ناست دي په اوږو راته درانه درانه دېوان چم کي

گام په گام يي سري زمورډ خوار کلي چيني کړي
ژاري راته هر وخت د رنگ کلي يتيمان چم کي

خدا بزده چې به شني کوترې بيا زمورډ په بام راشي
شور به د چونچو کله پورته شي دي وران چم کي

خي په نابله کنډوونو قافلي ياره
هر چيري د پره شول افغانان ټول د جهان چم کي

2001/4/12

کولن، کوروايلر، جرمني

غزل

په درنو سترگو درانه درانه کتل کړي
جادوگره ييا برېښنا ده رانيول کړي

څه کړې وږې ځوانۍ ورتته اوبه شوي
تورې سترگې چې راوړوي خوړل کړي

په دې کلي کې اجل نيولي ډېر دي
په ښو باندي رسارسا وپشتل کړي

سره منگي سره گودرته مازديگر ځي
دنگه غاړه ځي دزرکې په شان تلل کړي

سترگو يي وورپه لېونۍ غونډې ښکارېږي
لاس کړې پورته که خدای يار ورسره مل کړي

2001/10/5

کولن، روښندر

د هسپانيې سانسپا ستن ته !

سانسپا ستن د سـ ر و گـ لـ و نـ و بـ نـ ا ر ه
د سـ يـ لـ ا نـ يـ ا نـ و د سـ يـ لـ و نـ و بـ نـ ا ر ه
د تـ ا تـ ر و ا و د بـ حـ ر و و طـ نـ ه
د جـ گـ و غـ ر و ا و خـ نـ گـ لـ و و و طـ نـ ه

د بـ نـ ا پـ ر و د ا تـ نـ و نـ و بـ نـ ا ر ه
د سـ يـ لـ ا نـ يـ ا نـ و د سـ يـ لـ و نـ و بـ نـ ا ر ه
سـ تـ ا د سـ ا حـ ل د غـ ا ر و سـ ر ي بـ ر بـ نـ ا ر ه ي
پـ ه نـ ر مـ و شـ يـ گـ و کـ ي پـ ر تـ ي بـ ر بـ نـ ا ر ه ي

د لـ مـ بـ ا گـ ا نـ و سـ ا حـ لـ و نـ و بـ نـ ا ر ه
د سـ يـ لـ ا نـ يـ ا نـ و د سـ يـ لـ و نـ و بـ نـ ا ر ه
د لـ تـ ه د پـ ر ه د ي بـ نـ کـ لـ ا گـ ا نـ ي تـ ا کـ ي
سـ پـ يـ نـ ي کـ و گـ ي خـ و مـ ر ه ا ر ز ا نـ ه تـ ا کـ ي

بـ نـ ا پـ سـ ت کـ ي يـ ي د جـ نـ تـ و نـ و بـ نـ ا ر ه
د سـ يـ لـ ا نـ يـ ا نـ و د سـ يـ لـ و نـ و بـ نـ ا ر ه
يـ ا ر د پـ ا مـ يـ ر لـ ه گـ ر نـ گـ و ر ا غـ لـ ي
سـ تـ ا د بـ نـ ا پـ سـ ت پـ ه ا و ر پـ د و ر ا غـ لـ ي

يـ ي پـ ه ر بـ نـ تـ يـ ا د يـ ا د گـ ا ر و نـ و بـ نـ ا ر ه
د سـ يـ لـ ا نـ يـ ا نـ و د سـ يـ لـ و نـ و بـ نـ ا ر ه

لکه خاکی عمر هر سهی راور پری
ژوند روان یوس مندردی چپ تپری

چالاساه په خونبی نه وی اخیستلی
ورد مخکی ورتته رپ کی بپرتته کپری

یاره دغه زمو ولاره ده روان یوس
هر سپی له تورو خاورو لاندی کپری

2001/9/23

جرمنی، د کولن هدیری ترخنک

غزل

بانہ دې رپي بيا خه چل دی ستا په سر اشنا
نه بنکاري ډېره موده کېږي په گودراشنا

پره رپه زړگي مې نن سبا خو چوي درپسي
کړي زما په سينه تا د مينې کراشنا

داسو بلو بادونو يو ووره د پگړي چرپه مې
غشي د مينې مې خوړلي په ځيگراشنا

زما د غرونو په ځنگلونو باندي لوه شوي
خو سوداگرو رانه لوت کړ لوه رغاشنا

دغه نادودې تېره پوه زړه بې وسه ياره
پرې چې پردي ملک ته چلېږي ستا نښتر اشنا

2003/12/24

پښتو ده

چې داموږ ولې د خیرمه لېونې یو؟
خانتسه پام نه کړو د هر چا خنډني یو

خپل کاله کې اتفاق زموږه نشته
سکني نه شو ټول عمر مېرني یو

چې ساتي ولس نفاق او تربگنو کې
تل لسه داسې مشرانو سپېلني یو

چرسو بنگو مو حجرو کې ډنډو کار دی
لایو شاپو کې لسه هر چا مېرني یو

له ژوندون لسه پته رازه خبر نه یو
تمدن نه یو پوه تېښته غرنې یو

محتسب راتسه دورې پسه لاس ولاړ دی
یوازې مونه یې مېنډلي دهرني یو

جنگ جگړه او تربگني زمونږ پښتو ده
دې نړۍ کې همدا موندیو ازیني یو

یو ورور بل ته کنوخواه دغه مو کار دی
یاره ټول عمر یو بل نه خواشیني یو

2001/5/2

جرمني، کولن

احساس

د هـنـر د قـلـم تـلـانـو پـېـر زور دې
کلـه خـونـد شـتـه پـه شـعـرونـو او غـزل کـې

عـاطـفـې تـولـې مـرۍ نـه نـيـول شـوي
بـې و سـې رار سـې دې دې دې دې

د نـفـاق او رـونـه بـل نـن کـور پـه کـور دې
د پـسـتون قـافـلـه پـاتـې دې مـنـزل کـې

لـا پـه مـخـکـې کـر لـې چـونـه رـاتـه شـتـه دې
ار تـقـامـې د ژـونـد نـه رـاځـي ا تـکـل کـې

تـش د خـولـې پـه لـا پـو شـاپـو بـه خـه و شـي
خـو پـېـدا نـشـي ا حـسـاس د زـر ه پـه تـل کـې

يـو تـر بـلـه زار بـدل چـې و ر کـې نـه و ي
يـاره خـونـد نـه کـرې خـو بـونـه پـه خـنـگـل کـې

يکه زار

وبه خاندي سپوري شوندي وچ به گربوانونه شي
ژوند به توله مينه وي، ساندي به سازونه شي

بيابه عاطفي په كده راشي خپلو مېنو ته
خوبن په په غلبيل سينو كي زړونه په ټوپونو شي

پورته به حجرو كي يکه زار غرد ټپو شي بيا
شرنگ به د پېزيب سره د منگو او سپنارونو شي

غوخي به لانجې شي په دي خوارو پرگنو كي تل
خپلو كي چې وژني دغه ټول به سره ورونه شي

بوخت به شي لگيا به شي هرڅوك د ارتقا په لور
داد وطن شاري به د سرو گلونو ټلونو شي

تاو به له ځماونو نه ځوان په مېخانو كي وي
نه به وي يارانو كي يار پاتي به يې شعرونه شي

2002/9/5 کولن، راین جرمني

زلموزرشئ بيا ډوله ته غورزې وکړئ
وخت راغلی بيا مورچل ته د ختو دی

زړه ته د بابه درسره واخلى
کنه نوم نشان مو اوس په ورکېدو دی

د پامير لکه گړنگونو پي ناري کړئ
مور همغه پښتانه يو هېردي نشي!

2001/10/18

کولن، جرمني راین
د کولن په ښار کې د افغانانو او المانیانو
په گډه مظاهره کې

د گلونو سره غونچه شه چې معطر شه
چې د ژوند په خوند او رنگ باندې خبر شه

گناهونه دې لسه برې نه خپره
شېخه بس دی زیاتې کوز که له منبر شه

يو ځم اردی لگېدلی په دې چم کې
سوجه برېرو اولی مېکېدې ته

په قدم قدم کې ودرېدې شناختې
جنازې دي چې چلېدې هديرې ته

بېله

بېله بېله کلې ترانې ووايه
خوږې د مينې افسانې ووايه

د گل په مات ډنډر او اخله کيسه
سندرې بې د زماني ووايه

ساقې څنگ لاس تر زني بيا ولاړي؟
حال دې د ورانې مېخاني ووايه

داد وطن کيسې دې هېرې نشي
خبرې بې د ويرانې ووايه

د گل په زېره پانه ليکه يارته
ورته دا تېرې کارنې ووايه

رنگ بنار

ځنگې دلی دی کوڅو کوکې نه بنه کارېږي
رنگ شنه بناره مېځانې درپکې نشته

غځې دلي دي کوڅو کوکې ځماريان دي
ځمان مات دي پېمانې درپکې نشته

د خزان دورو ببادونو کې پناه شوي
مينې لارې ييارانې درپکې نشته

له کنه روډې راڅپې ژي فریادونه
د بلبلو ترانې درپکې نشته

ستا په غېږ کې رقيب مينه د ياروسوه
خوندد ژوند او زماني درپکې نشته

1990/3/5

خواره واره

هره شپه خوشې بد خوبونه ويينم
بياپه وطن کې مې جنگونه ويينم

ددي بد بختو پرگنځو پوهه برخه
همدا جگړې او دا مرگونه ويينم

دنيا وړه شوه انسانيانو باندي
حکمه تېري، تجاوزونه ويينم

ديموکراسۍ او آزادي په نامه
پکې اسلام ته کلک گوانونه ويينم

چې يې جهاد کې په ضد ورسره
نن يې هغوی سره لوظونه ويينم

بلدي، رشوت يې کړو رواج وطن کې
هم مېخاني او دک خومونه ويينم

ديارپه چم کې پردی ډول غرېږي
ورتته خواره واره لاسونه ويينم

2003/10/20

جرمني، کلن ښار

غزل

شـپـخـه دـا خـه کـرـي مـېـکـدې پـه غـاړه
دـرـنـه بـېـگـاه د لـتـه تـسـپـي پـاتـې دې

سـتـا عـبـادـت او د تـسـپـو تـکـا کـي
بـنـکـاري دـرـنـي دـرـنـي د وکـي پـاتـې دې

مـسـلـمـانـي دې خـدـا بـرـو شـک گـنـمـه
پـه خـلکـو هـسـي دې اړې پـاتـې دې

دـا سـرـچـپـه کـانې چـي و شـوې و اـيـه
پـکـي اوس کـومې مـسـئـلې پـاتـې دې

خـېـر دې پـه کـر و سـجـد و کـي نـشـته
پـه خـولـه دې خـو تـشـي تـو بـي پـاتـې دې

پـام چـي مـنـبـر تـه زـيـاتـي پـور تـه نـه شـي
دـر تـه عـبـس دـا چـو پـي خـولې پـاتـې دې

پـه گـرـانـو لـار و د ا شـنـا کـلـي تـه
يـا ر تـه مـز لـي بـي ا و بـدې پـاتـې دې

2005/12/9

جرمني، روگندرف

بې حيا

د فطرت په بڼه کلاگانو
تورنق بآب دى راخـ وړېږي

د نرگه سو جنـ ازې وړي
په شـ تاب دي راخـ وړېږي

له وحـ شت او مـ صيبته!
ژبې گونگې شوې په خوـ و کـې

اوبنـ کـې واوبنـ تـې خپـې شوې
سـ وړ د ريبـ اب شو راخـ وړېږي

وړي اورو نه په لمـ نـ کـې
دو زخونـ ه ورسـ ره دي

دا د نيـ اتـ ړې پـه لـ ړزه ده
په ريبـ اب دې راخـ وړېږي

د وختونـ و پـه سـ نگر کـې
د ماشـ پـې په گوتـ ه ناسـ ت دى

په جملـ ه مـ سلمانانو
يو عـ ذاب دى راخـ وړېږي

دین مې نیسی له مری نه
دی پخپله دی بی دینه

بې حیله د زممانې دی
ډېر بې اب دی راخوړې

کافر دی د وختونو
یاره خه چې پسې پاڅو

چې مری یې وچه نکړو
لوی بنامار دی، راخوړې

جرمني کولن، 2002/10/5

غزل

نادودو مې جانانه تمول محل وسوخواه
دوخت خو لېونو مې تورور بل وسوخواه

گوگل نه مې لخوا خړې د باروتو پورته کېږي
هر کور او کلی بنار یې په خوخل وسوخواه

نالوتو ورو گوتمو مې تیکری رېښې رېښې کړو
تا ولید چې ظالم مې د سرگل وسوخواه

په ږیره دې اور پوري شه د سپینو جامو غله
تا ولې دا زما بنکلی کابل وسوخواه

گرېوان ته مې خه تور او سره لاسونه رااوږده شول
په مایې دا خپل خان په خه چل ول وسوخواه

د ژوند په کڅ مې یاره سرې سکر وټې راوړېږي
راغلی وچکالی ده زړه مې جل وسوخواه

1993/2/5 جرمني، کولن

پخپل لاس مود او وطن کنډو کنډواله
يو تر بله وکړه مور مقابله

تباهي مو خپل غريب وطن ته راوړه
اوس جران يې مچاته وکړه گېله

چې هرڅه مودول په سيند باندې لاهو شول
شوه د يار پکې رېښې رېښې شمله

2003/4/9

جرمني، کولن

سندره

د عبدالله مقري د يوې سندري په پيروي

تورې گورگوري، شني ممانې د خپل غره راوړه
ماتسه د کونړ لسه سينده اوبه راوړه

خپل کور او کلي مې ياد پري
زړه مې نري نري خوي پري
لپه توتان د توت لسه خانگې راته سره راوړه
ماتسه د کونړ لسه سينده اوبه راوړه

په مامې خپل وطن د پرگران دی
پردي وطن راتنه زندان دی
سابه سوکوک ورسره خپل د تناره راوړه
ماتسه د کونړ لسه سينده اوبه راوړه

زما د جگړو غرو وطنه
گران يې خپل يار باندي هرڅه نه
جانانه راشه قدمونه دي درانه راوړه
ماتسه د کونړ لسه سينده اوبه راوړه

2002/2/16

جرمني، راين

د بون پرېکړه

قافلي د اوبنــکو ځــي راځــي چلېـږي
ماتــه شـوي گـرېوانــه تـه سـپينه لاره

هر گوهگل نه شـنې لـوڅـې پورته کـږي
په سپينه کي زړگي چوي لـه انتظـاره

نن جرگه د پيترسبورگ مانې کي کـږي
پاچا کـږي ظـاهر خلک وايي دوباره

دغه دور عجيبه د زمـانې دى
هر افغان شو خپلي خاورې ته بي اتـباره

تل په تاسي له بهـره داسـي کـږي
دي وتلـي هرڅـه ستاسـي له اختيـاره

سرنوشت مو په پردي وطن جوړـيږي
افغانان نه لـري دېـنه بلـه چـاره

ياره خپلو کي به هېڅکله جوړ نشي
ستاسي برخه له ازل نه داسي خـواره

2001/11/27

بون، پيترسبورگ

ازمېښت

د خپل وطن په مينه مست شه مېخاني پرې پرېږده
مات كړه زاړه لوزونه پتې يارانې پرې پرېږده

تش په نامه د سپينې خولې قنځ ته مه كېنه نور
وكړه پښتو باندي كسم دا بهاني پرې پرېږده

د خپلې خاورې ارتقا نېشه پيدا كړه سر كې
زړې وعدي نورې د تېرې زماني پرې پرېږده

د ساقې ست ته مېخانه كې زياتي ونه درېږې
د وخت پيکه دا ډكې ډكې پېماني پرې پرېږده

گړېږه سم په خپله ژبه باندي مه شرمېږه
د بل په ژبه د پرديو ترانې پرې پرېږده

هر څه نه ستا لپاره نن ملي وحدت ضرور دی
نورې قاتلې تربگنې او افسانې پرې پرېږده

خامخايې به د سيالي ميدان كې نورو سره
پښتونه واوړه دا مرض د ځانځاني پرې پرېږده

هله به وگتې خولگې د قرباني ازمېښت كې
وايي يار مينه كې زور دود د زماني پرې پرېږده

سترگي پتوم

مه راچوه لاس پر پرده په غرونو ځم
تللی چې جانان په هغو پلونو ځم

هېڅ د اسرې ځای مې پاتې نه دی نور
ډک زړه لسه غمونو او دردونو ځم

دا و طــــنــــنــــنــــو ورو بلاگــــانــــو دی
نور لسه دې جنگونو او مرگونو ځم

بل چېرې تکل مې کې کړی دا ځلې
سوجیمه اخیستی په فکرونو ځم

ځان لسه کوه قافه هم وراپوم
نېغ پاس د پامیر په گړنگونو ځم

یار ته به مې پتې په غونډ کې ووايې
سترگي پتوم لسه و حشـتونو ځم

په وچو شونډو

توره قباده راخوره چرتنه رنه راځي
دهجر شپه لاره اورده شوله سبانه راځي

لاري سري شوي دي چلبري پري تل سري جنازي
قتل دي گد کلي کي هچاته خندانه راځي

کلونه لودي پسرليه هـورا چي نشي
خندان په وچو شونډو دلته د سارانه راځي

د خپل ياغي نصيب پوښتنه به د چانه وکرم
د خوښي شپي جانانه کله په ما او تانه راځي

زما وطن باندي له پاسه سره اورونه اوري
رحم په دي غريب ولس باندي د چانه راځي

غونچه د گلود شهيد جانان په قبر کپده
يار دي د عمر مساپرشو کله بيانه راځي

2001/4/20، جرمني، روگندرف

***

سـيـلـی لـگـي د و طـنـد نـا و پـ شـا ل و پـي
پـنـتـانـه ز لـمـي جـگـر پـ نـه و ز گـا ر نـه شـو ل

خـبـر نـه د ی یو و یـ شـتـمـي پـ پـی ر ا ز نـه
پـه تـکـر د حـوا د ثـو هـو بـنـی ا ر نـه شـو ل

2001/11/24

جرمني اورینګن

چـي جـدا مـي د خـو ر پـ مـي نـي جـا نـا ن شـو
ز پـه کـي پـا تـي مـي د تـو ل عـمـر خـي گـا ن شـو

سـا ه نـي و لـی ا و س پـر د و کـو خـو کـي گـر حـم
ر ا تـه بـنـکـا ر ي یـا ر ه ژ و نـد د ي پـه ا لـمـا ن شـو

2001/5/20

جرمني، د کولن بانهوف څنگ ته

د ارواښاد روھي د لسم تلين په غونډه کې

مورې به د هاغه په یاد د اوښکوديوې بلې کې کړو
تل به د هاغه د اندېښنو په لور قدم اخلو

جوړې به د هاغه چا یادونو ته غزلې کې کړو
نوم به د "روهي" د ادب ستورو سره سم اخلو

2006/5/13

جرمني، مونشن گلاډېخ

دلته

دلته نه نوره گرانه گوزاره شـوله
خمکه هم له قهره راته سره شـوله

بـه جنـت و طـن راتـه دوزخ شـولو
پـنـگـه د کابـل مـي منـظـره شـوله

لوند گرېوان خنډمه له دې ملکه خم
ورکه مې هر چا پورې اسره شـوله

ډک شو ملک له نورو بلاگانو نه
توره لره راغله راخوره شـوله

وچ شـولو فـصلونه وچکـالي راغـله
بـسکـلی شـين و طـن مـو سـواره شـوله

ډزې دي، مرگونـه دي، لـو خـرې دي
اوبـسکـې راوړـې فـري فـواره شـوله

خـير غـواره اوس يـاره پـه پـردي و طـن
لاره معـشوقه دي اواره شـوله

1992/2/6

براووايلر، جرمني

غزل

چې ناخاپه مې د چاپه مخ نظر شو
دا پښتون زړه مې گوگل کې لراو بر شو

چور به جوړ د چاد حسن په بازار شي
که روان د اسو پلو مې دالښکر شو

ستاد مینې پاس مور چل ته به در خېژم
په پرواز که مې د مینې بال و پر شو

زړه به پانې پانې ستا په قدم کېږم
د راتلو دې که بیا د پخوا ته خبر شو

په سپره دښته د ژوند به ښکلا راشي
تروږمې پسې که دا خلې سحر شو

د غاټولو به تلونه شه شي دا گونه
که کوشیر زما د مات زړگي پر هر شو

بیا به جوني د منگو په سر کتار شي
یاره جوړ که ستاد کلي زوړ گودر شو

2003/2/30

غزل

زلفی دې خورې که راتسه و خانده
ما خاورې اېرې که راتسه و خانده

سپین مخ سره تور و ربل دانه وانه
جوړې منظرې که راتسه و خانده

راکاره یو غشی په سینه زما
زړه خو مې اړې که راتسه و خانده

ډول تته دې دومره حاجت نشته دی
شونډې نری سرې که راتسه و خانده

بیا ولاړه اوسه په گودر باندي
پتې اشرې که راتسه و خانده

مړي یار نه سپینې لېچې تاوې کره
سترگې دې راسرې که راتسه و خانده

2003/3/15

يادونه

خورمې په وړبل كړه چې رومال شمه
يا به دې د سپينې زنيې خال شمه

ماپه شونو يادونو زړه ترلې ستا
خواته مې نژدې كړه چې وصال شمه

نيت مې كړې دا ځلې چنې ته ستا
غواړمه لــوگي دې د جمـال شمه

ځای راته د زړه په كور كې راكړه ته
پرېرډه چې دا ستاد مينې سيال شمه

يامې لكه گل وړبل كې وتومبه!
نښه د سپرلي او نوي كال شمه

هله به دا تـول يادونه ولـيكم
كله چې شاعر شمه ، ليكوال شمه

راين ، 2002/5/31

د وطن ترانه

ګران دی پسه مـوړد خپل د شنو درو وطن
بنـکلی دی زمـوړد لـوړو غـرو وطن

داد تنگیو ابـالیو ابـدالیانو کـور
غېـرونه ساتلی افغانانو کـور
دی د اریایانو د پلـرو وطن
بنـکلی دی زمـوړد لـوړو غـرو وطن

دلته چې کم هر جا بر راغلی دی
بېرته شه شمېر مېدلی دی وتلی دی
داد اتلانی و مېرني و وطن
بنـکلی دی زمـوړد لـوړو غـرو وطن

ځي رانه پوهېږم ده دا خپل کلتور
رابه شي افغان کور ته د بل کلتور
شي به به چې حيا داد ابـرو وطن
بنـکلی دی زمـوړد لـوړو غـرو وطن
تاسې ته معلومې د جگړو کيسې
دې غريب وطن کې د پردو کيسې
هر چا نه ساتلی پښتنو وطن
بنـکلی دی زمـوړد لـوړو غـرو وطن

بیا ځلي انگلیس او امریکار اغله
یوځای ورسره هم اروپار اغله
ځي زمـوړد لاسه په ورو ورو وطن
بنـکلی دی زمـوړد لـوړو غـرو وطن

نېغه چې شمله نوره په سر نه كړي
لاپي به نور بس دل راو بر نه كړي
نشي نور ساتلي د پښتو وطن
بنكلي دي زموږ د لوړو غرو وطن

ملك كي د نفاق اور كرل شوي دي
هر افغان نور ژوبل ژوبل شوي دي
شوي ياره وپجاړد پښاپړو وطن
بنكلي دي زموږ د لوړو غرو وطن
2005/11/26، جرمني، كلن راين

غزل

را به شي سپرلی دا سپرې د بستي به گلونه شي
خنو کي د پېغلو به تومبلي زېر گلونه شي

پورته به ناري د مستو زړکو شي په غرو کي بيا
هره خوا خوري به بستي ورمي د گلابونو شي

لرې به خوري شي هره خوا به شي رنار ونا
بيا به په خپو خپو د ټول وطن سيندونه شي

گلي ته هم خنډ وهه گردونه توروزلفونه
پرېرډه چې کاکل دي په سپين مخ بيا ولونه ولونه شي

توري به گورگوري شي ممانې به راورسي
شنه اسمان دلاندي به د زانو وکتارونه شي

شپون به په شپې باندې هم خپلي گوتې ټينگي کړي
ورکه به چوپتيا شي هرې خوا ته به سازونه شي

ژنکي به ډوله ته له ميدان نه دورې پورته کړي
ياره بڼه به گرم د يارانو مجلسونه شي

2003/4/16

جرمني، کولن

پاریس کی

خومره پیه پاریس کی بنی کلاگانی دی
بنی کلی محلوننه خنهداگانی دی

هره خواچی گوری بناپستونه دی
عطرو خوشبوچی پکی روانی دی

دی خو پیه رنبتیاد بنی اپرو وطن
پغل وکتاروننه لکه زانی دی

ژوندی پیه پاریس کی توله مینه ده
خینی زروننه دلته پانی پانی دی

گرخی بی سوری لپونی خوانان
دپرو گربوانوننه تانی تانی دی

شنی کرونه دی هرې خوا تا کونه دی
سرو "واینو" چینی ورکی روانی دی

لوپ شانی کلتور لری همدا خلک
ناسته پاسته یی خومره پیه شانی دی

ته به وایی چی بنی کلی توله "لپون" کی دی
دی بنی ارکی د مینی سوده اگانی دی

یو بل ته د سرو شونډو سستونه دي
سپینې خو لگی بنې پکې ارزانه دي

وختم پاریس کې د "هیفل" په سر
ټول بنار کې څه بنکلې رنګانې دي

نوی موډ فېشن کې گوري هر سړی
یاره یارانې څومره اسانه دي

2000/6/15

پاریس، فرانسه

د اختر سندره

گرم پټه حجرو کې مجل سونه وو
بنکلي مود کلي اخترونه وو

راشه درشه بنه وه ما او تا کره
زه به درتلم تا کره، ته به ما کره
ډک به د زلمونو نه وس تلونه وو
بنکلي مود کلي اخترونه وو

مينه وه يو بل نه څارېدلو به
هر اختر حاشر کې ټولېدلو به
جونه، هلکان به وو ټالونه وو
بنکلي مود کلي اخترونه وو

چا سره ددې حالت سوده نه وه
دغسې نه دادوې ناروانه وه
ټول افغانان يو بل سره ورونه وو
بنکلي مود کلي اخترونه وو

ډکې بڼې دېرې حجرې د کلي وې
لارې شنو فصولو کې هر خوا تللې وې
يو بل ته د هر چا بڼه نیتونه وو
بنکلي مود کلي اخترونه وو

خلک به وو پند د جومات غاړو کې
خوښ وو ټول په هغو شاړو باړو کې
هغه ساده ژوند کې خه خوندونه وو
بنسکلي مود کلي اخترونه وو

خدا پرې هغه وخت کې څو مړه مینه وه
ټولو په یو بول باندي لورینه وه
بنه ټینګه پښتو وه، کلک لوظونه وو
بنسکلي مود کلي اخترونه وو

هر کلي کې ولې د حاشرو ورځې
وې به په زړه پورې د اخترو ورځې
بو غظ نه به پاک سینه کې زړونه وو
بنسکلي مود کلي اخترونه وو

پاک اسلام او بنه مسلمانې به وه
دېره غریبې خو ارزانې به وه
هرڅه پرېمانه ټیټې نرځونه وو
بنسکلي مود کلي اخترونه وو

هر ملا امام خپل امامت کاوه
خلکو ته یې و غظ نه صیحت کاوه
نه د اتجاو او سیاسیتونه وو
بنسکلي مود کلي اخترونه وو

اوس هم بدمدل رانه د ستور شولو
پاتې کور او کلی هم کلتور شولو
څو مړه بنه زمونږه رواجونه وو
بنسکلي مود کلي اخترونه وو

یاره زړه دې وړان دی و تـــه پـــه پـــور پـــسې
خامخا ورځې به تـــه ضـــرور پـــسې
ګران دربان دې هغه خـــه پـــوړونـــه وو
بنـــکلي مـــو د کلي اخترونـــه وو

غزل

پام کـــوئ زړه کله ونـــه تـــرې بـــدرنگو پـــسې
ملګرو لار نه شئ هېڅکله په بـــدرنگو پـــسې

د بې از مېښتو سره ګـــه په لاره مه ځئ چـــرې
زړونه ونـــه بېلئ د چاپـــه شـــرنګ او پرنګو پـــسې

پردی وطن په بنـــکلاګانو باندي ســـود نه کـــرې
زړګی مـــې وړان دی د وطن غرونـــو ګرنگو پـــسې

پیکه بنا پست پورې زړه مه تـــرئ بلا پـــسې که
د یار زړه تللی د خپل کلي رنګو د نګو پـــسې

2003/11/2

جرمني، کلن روګنډرف

بېنوا

څه وايي جانانه چې له چانه څم
بس دی نور ددې کلي نه گرانه څم

اور يې راته مينه باندي پوري کړو
اوبنکې توپومه له خپگانه څم

تمه نوره دلته د ژوند نشته دی
وينې د زړه خورمه له ارمانه څم

لار شمه پمه کومه نه پوهېرمه
ياره بېنوا له کابل جانانه څم

1990/7/29

دوست ته

دېره موده کېرې حال دې نه راځي
بنکاري چې لکه مانه خوړېدلی يې

سترگه مې رپېرې رب دې خیرکاندي
چېرته کوم عذاب کې کړېدلی يې

مانه بېله گېله لهرې پوهېرېمه
حق دې دی په ماکه قهرېدلی يې

ستونزې لرم زه هم په پردې وطن
ته به هم لکه دې پروژېدلی يې

وي به راشه درشه ستاله چاسره
اوس به په دوستي بېه پوهېدلی يې

بناد اوسې، آباد اوسې پردېس اشنا
تل ديار په زړه راوړېدلی يې

2002/8/6، جرمني، روگندرف

غزل

ماته بڼا بڼست کې لکه ستوری د اسمان بڼکاری
په ټولو بڼکلیو کې مې بڼکلی خپل جانان بڼکاری

لکه شبنم په سپین سحر د گل په پانو کې پروت
لېم و کې سړې سترگې کسم دُرو مرجان بڼکاری

د بل د دنگو ونگو بڼکلو ماڼیو مال له خه خیر
نړۍ کې بڼه راته دا خپل افغانستان بڼکاری

بېرته شوم پاتې د ژوندون د قافلې نه خلکه
ځکه مې تل په اوښکو لوند څپرې گرېوان بڼکاری

د خټو خپل کلي ته ځمه که پرې سوله راغله
یاره پردي وطن کې ژوند راته زندان بڼکاری

،2002/10/28

د کولن جگې کلیسا ترڅنگ

غزل

د شمال لسه لوري باده لاري تپرشوي
اوس رالوتی د بحرونو لوی توپان دی

تور کارغان هم برس اتونو سره لاپل
نظر مور ته بدل شوی د جهان دی

د بخت ستوری راتوی شوی دی زمونږه
قهر بدي يواځې مور باندي اسمان دی

شېخ هم نورد مېکدي اجاره دار شو
د جامونو تشول يې ډېر ارامان دی

هغه تشې وعدي لاري تپرشوي
پې تپروتي د مودو مودو افغان دی

مينه مه کوي گناه ده واعظ وايي
راني ولي يې دا وعظ راته وران دی

ياره هغه سره کافري يې نن دوستان دي
چې وران کړي يې زمور افغانستان دی

1995/11/3

جرمني، کولن

سلگی

مه کفن خپري نکري غور کپده گپلو ته زما
سياه راپکي ده خطا نشئ اسويلو ته زما

خواته راوراندي شه وخت کم دي چي شه وایم درته
د پښتونوالي سبق ووايه نسلو ته زما

نشومه سيال زه په نري کي د خپل سياله سره
شرم دي ټول جهان چيران دي کپرو وپو ته زما

د ليلي دښته باندي کړد گلوشوي پام کپره
خيال کپره قاتل د گلوشوي نري غونچو ته زما

رښتيا پښتون شه دا خپل سر لږگر بوانه ته ټيټ کپره
خان دي بڼه وپېژنه زير شه دي ترخو ته زما

پري چي زمور په شنو ځنگلونو کي بازان الوزي
پردي کارغان به زياتي نه پرېږدي، دي غرو ته زما

نوري خبري راسره دي خو سلگی مې راغلي
د يارد مرگ پېغام اوس يوسه پرگنو ته زما

2003/7/20

د کولن د هديرې ترڅنگ

زه به دوعا کوم جانانه چې ته روغ پاتې شې
د نیکلو چم نه عزرا ییل په گوتو ساه وباسي

د چا خپېرې د مغرور مخ هسې شین واپاره
توله نړۍ ورته د بنمنه زور له ما وباسي

2001/10/18

جرمني، کولن

د شهید ووطن په چپغو بېگه وینش شوم
ویلي بیارانه تاوشوی تور بناماردی

ډک لــه زهــر و توغــنــدې رابانــدې اوري
یوویــ شتمې پېرې داســې اســتعمار دی

2001/10/25

جرمني، روگندرف د شپې درې بجې

غزل

د تورو شپو په تورتمونو کې زخمونه شمارم
خزان وهلي بېن کې گرځمه گلونه شمارم

د ژوندانه شېبې مې شمارم د وصال په تمه
د خپل زخمي وطن تپونه او فريادونه شمارم

نسل دېزدی راگله شوی دلته شپې نه کېږي
وتې ساه گانې دي هر چانه تش مرگونه شمارم

بنکاري مرغان مې د وطن په عربانو خرڅ شول
غرونه، ځنگلونه ځوانيمرگ شول نېسترونه شمارم

د سرو منگيو په کوډرو مې نظر پرېوتو
په راکتونو لکېدلی گودرونه شمارم

زور د گيډو دی نن ياره د زمرو وطن کې
پرې چې د خوارو غرخنيو وربلونو شمارم

2000/3/5، جرمني کولن

غزل

جانانه وکړه راته بڼه سپینه صفا خبره
نه به منې مینه کې پام کوه د چا خبره

د حسن زور دې زړه خوب بل ته ورکولی نشم
پر پرده چې کلي کې شي پاتې زما او ستا خبره

دلېمو غوشي هموزاره کله زمال لوري ته
راته کوه گرانه په مینه او خندا خبره

پام چې پر زود سپینې خولې دې په یار کمه نکړې
مدام کوه ورتنه په غوړ کې د وفا خبره

،2001/6/27

هالنډ، فیننډال

غزل

زه پـه گـر پـوان د لـبونـو مـپن يـم
لـكـه بـلـبلـ پـه پـسر لـو مـپن يـم

گـل بـه شـم و مـي تـو مـبه خـنـو كـي سـتا
د تـو رـو خـنـو پـه قـو د و مـپن يـم

تـال را كـر هـ زلفـو كـي مـي و خـنـگـوه
ز هـ دې د زلفـو پـه تـال و مـپن يـم

سـودا ا خـي سـتي يـم هـ خـنـگـه بـه شـي
د مـرا و سـتر گـو پـه كـتـو مـپن يـم

پـر زود سـپـينې خـولې دې كـمـه نـكـرې
يـاره دا سـتا پـه شـونـډو سـرو مـپن يـم

،2001/6/27

هالنډ ، فيننډال

مینه بن کلو سره تل کوه ثواب دی
واعظ و ایی پیام کره مه چپ لوی عذاب دی

یهد مینه محبت نه چور منکره!
خه په دروغو دی اغوستی سپین نقاب دی

خپلو مرو کرو، پردو تپرېستوله خیرمه
په دی سیمه نن راغلی سور سېلاب دی

هر چا خپله وسه وکړله په مونه
یاره مور ته دا جهان ټول په رباب دی

2004/2/5

کلن، روگندرف

غزل

حالات خراب شولو جانانه وایه خنگه به شي؟
د زړه دنیا شوه زموږ وړانه وایه خنگه به شي؟

لارې نیولي غم ازانو راشه درشه نشته
اوس نو پوښتنه وکړو چانه وایه خنگه به شي؟

شېخ د جنت په تمه ناست دی هلو سوچ نه کوي
په موږ یې مینه کړله وړانه وایه خنگه به شي؟

لود سرونو دی گله شوی چې به نور خه کېږي؟
کله به شي په موږ اسانه وایه خنگه به شي

دې پښتانه غرور له لاسه هر خه کېږي په موږ
سخته په موږ ده له هر چانه وایه خنگه به شي؟

چوپه خوله اوسه په المان کې یاره لاپې مه کړه
تللی وطن اوس ما او تانه وایه خنگه به شي؟

2003/7/2، جرمني، کلن

سندره

تپر راتسه لسه خانه دی جانان زما
گران راتسه هر چانه دی جانان زما

دومره خپل بنا پست ناز و ادا سره
هسه مهربانه دی جانان زما

مانسه یسه زړه گسی لاپخه و اوپری دی
بنکلی خوبه بی شانسه دی جانان زما

لوظ یسه د مینه یسه یسه ساره کپری دی
خومره خرامانه دی جانان زما

2003/3/6

جرمني، راین

انگلیس او امریکا ته

احساس د پښتونوالي مې په شورو راغلی دی
یوه خلکه زور د بنمن مې بیا په کور راغلی دی

پښتون د توري شرنګ نه لاتراوسه په لږزه دی
خو دا ځلې د ټول جهان په زور راغلی دی

زما په کنډواله وطن بمونه راوړېږي
د ټولې د نیا زړه کې راته تورو راغلی دی

رښتیا وایمه یاره مونږه خپله ملامت یو
د خپل لاسه دې وطن ته اور راغلی دی

2001/10/7

په هغه ورځ، چې امریکا په
افغانستان بمونه اوړول

اسمعیل یون ته

اسمعیل یون چې کله المان ته راغلی و

ته په پخه خیر راغلی چې قـدردان اشـنا
یوڅو گېلو ته غوږ نیوی شې که نه؟
تل دې ژوندی یې راته گـران اشـنا
دوران وطن کیسې کوی شې که نه؟

ستاد سـوري گوگل پـه شـانې زه هم
د زړه په سـربانـدې دا غونـه لـرم
زه هم د خپل وطن په غم اخته يم
کرم په فریاد ژور زخمونه لـرم
یـه رنځـې دلی پرېـشان اشـنا
زما په درد څه پوهېدی شې که نه؟

هرڅه په پردی دی دا چې وینې دلتـه
سود پرې زمـوږد زړونـو کله کېـږي
دا ارتقـاد بـدل د مـتـو زور دی
دغه کارونه په پخه فکرونـو کېـږي
موږ یو پـه ځـان پـوري چېـران اشـنا
څو اسـویلي درـسـره وړی شې که نه؟

ژړا مرگوننه بېه ليدلي وي تــــا
هم بېه دې بڼې بــــلا سلگۍ راوړي
دا کوم نــــصیب يــــې راوســــتلی دلتــــه
گيلــــې دې بڼــــې دلــــی دلــــی راوړي
پــــنــــتــــون کــــاروان پــــســــې روان اــــشــــنا
کله منــــزل تــــه رســــېدی شــــې کــــه نه؟

منــــې چــــې دې د بڼــــا پــــرو و طــــن کــــې
د مــــاتو هیلــــو و پــــه بــــســــتر پراتــــه یــــو
د غــــه جنــــت نــــو و و جــــوړ کــــړی ؤانــــتــــه
مــــونږه ســــوال کړد بــــل پــــه در پراتــــه یــــو
نــــشته حاجــــت د زیــــات بیــــان اــــشــــنا
پــــه هر خــــه دلتــــه پوهــــېدی شــــې کــــه نه؟

هغه و اعــــظ خــــو ســــوړ کــــافرو خــــوت
هغه جهــــاد هغه اســــلام خــــه شو؟
پــــه تــــش و عــــدو یــــې تــــپــــرا بــــستلی و لــــس
د دوی جهــــاد هغه مــــرام خــــه شو؟
خــــوړي قــــسمونه پــــه قــــران اــــشــــنا
دا حقیقــــت خــــو اوړ بــــدی شــــې کــــه نه؟

ســــتاد تــــاریخ افتخــــاراتو خــــلی !
د چــــاپــــه لــــمــــسه خــــو چــــړیــــانو مــــات کــــړل
خــــومره تــــالان چــــپا و لــــونه و شــــول
کــــلــــي بڼــــارونه اوړ پکیــــانو مــــات کــــړل
مــــونږ تــــه دې تــــول جهــــان حــــران اــــشــــنا
دا مــــونږ ســــپــــره راغونــــډوی شــــې کــــه نه؟

ستا وچو شونڊو رات هه غوڊ ڪي وييل
بيبا ڪوم جا بر زم پا پنه ڪور راغلي؟
ده بي وسبي مبي خه ڪوي نشمه
زور اس تعمار مبي بيبا پنه ڪور راغلي
اوس بهه ڪو ڇو خه اس معيل جان آشنا
يار سره ته پاتي ڪيدي شي ڪه نه؟

2002/12/10

جرمني، ڪولن

غزل

غلي به يمه خو پنه زره باندي توپان لرم
سوري سينه باندي زخمي شاني ارمان لرم

ديوهه بانه اشاره ستا رات هه خروار بنڪاري
ڪمي مبي نشته واييم خاتنه لوي جهان لرم

دا غمازان د محبت مبي ستا له مينبي باسي
خيردي پنه زره خو ستا د مينبي لوي فرمان لرم

دي پڻبتانه سر نه مبي خو ڄلي شمله لو ڀدلي
يو قدم مخڪي نشم تلاي ڊپر رقيب ان لرم

ڪلهه دي شوي د زور ڪلي پڻبتانه وايي دا
په ٿي ته سر نه يمه بلند پڻبتون ايمان لرم

د زره تاخچه ڪي مبي خو ستا د مينبي پت خوندي دي
تا سره ياره ڇومره ٿينگ عهد و پيمان لرم

2002/6/2، ڪولن، روگنڊرف

غزل

نېغه راروانه زوروره ده
سترگوده اخيستې لسه نظره ده

راغله زمورچم ته کومه زانده ده
چرتسه سپل نه بېله لره بره ده

هغه ده زاره چنار کي کيناسته
بنکاري راته غومبر کي کوتره ده

دلته مرغغان ډېره موده نه راځي
پاتې داد وخت بنکاري لسه شره ده

ماته بنه پېري دکوه قاف بنکاري
ياد پيامير زرکسه سترگوره ده

لوپسه دې نکري ياره پيام کوه
ډېر گمان مې کېري چې کوه گره ده

2003/6/3

غزل

خولسه ماتېري پسه رنستيا رنستيا ويلو
چې دا کپري دلته نه دي د ويلو!

په توپک وهرڅه کېري منطقت نشته
دا وگري دي اختسه په قتلولو

د افغان زړه عاطفې نه خالي شوي
ستري نشود خپل ورور په بنخولو

چې د چاپه قام کې مشر پاتې نشي
وي به ياره د هر چا د غربولو

2002/2/20

جرمني، کوروايلر

غزل

دښتې شوې بـورې هـغه تـورې شان کـېردي نـشته
مینه مې پاتې شوه په دښتو کې کوچی نـشته

تولـه صـحرا د هـبـتـي انـگـازو ډـکه شـوله
رمې شـپـنو سـره پـناه شـولې شـپـلۍ نـشته

د ارمـانو غو غـا گـډه د وـيـر پـه کـلي
وخت کـر و تـباه دې زـمان پـه شان چـلي نـشته

زانهـو غـړۍ دې اوږدې کـري خـدا بـزده چـېرې لارې
د غـرو لـمنـو کـې او س زـرکـې او سـيـسۍ نـشته

لور د هر چا په لاس کې وينم ځي د گلـو لـوته
غرونـو کـې هـم هـغه نـبـتـرې او خـېرې نـشته

ډکه ويا له به کلي منع کې شـنو فـصلونو تـه تـله
چې بـنـکـته پورته پکې تـله هـغه هـيلۍ نـشته

،2001/3/8

د راین په غاړه، خپله باغچه کې

غزل

جانانه ستاد وړان کلي کوشو ته يېم راغلی
راوادي پوه سترگې خو گېلو ته يېم راغلی

ربابه ستا په ډډ کې بيا سور اوږدی لگېدلی
د ږنگې حجرې څنگ له شو تپو ته يېم راغلی

بنکاري مې د کاله کو ترې غومبر غلي کړي
گوگل مې لمبه کېږي اسو پلو ته يېم راغلی

ساقی دا ځلې خیردی ماد خوم په خوا کې پرېږده
يو گوټ باندي څه کېږي سم غوپو ته يېم راغلی

ما بې له هغه ځان، له خپلې مینې لوږی کړی
دا مینه پښتنه ده زه پښتنو ته يېم راغلی

د سرو شونډو په یاد مې خولگی وچه وچه کېږي
طواف کړمه له شمعي سرو لمبو ته يېم راغلی

راتول د اوښکو څاڅکي کړه ډنډونه په لېمو کې
ديارد مړ او اوښکو څڅېدو ته يېم راغلی

2002/5/9

جرمني، کولن

تورچم کي

اونبکي گربوانه باندي رواني شوي شوي
شيپي ورخي په دي وطن کي گرانې شوي

خپل او پردي يوبل سره دښمن شولو
هيلې په دي ژوند پوري چرانې شوي

تولي لاپي شاپي سرکي ماتي شوي
گد په ويشر شهيدې ارواگاني شوي

نگ او غبرت تللي ککرونه دي
تورچم کي سواکري مې بيبياني شوي

لاس ترزني کپناه او حالاتويار
پاني د تاريخي تاني تاني شوي

،2002/1/3

کولن راين

غزل

وگنځه خپه ل زړه دې زم زړه سره سره
څه وکړم دې څيږي څرې څرېوانه سره

څو پورې به داسې لېونې گځم
دا به څنگه به شي چې شو مله سره

غشي مې پې زړه رسا خوړلي دي
مېریمه قرانگه ويووه کاته سره

چېرته مې له ځانه پام کړه بېل نکړې
تل به دواړه کړو د زړه خواله سره

غورکې ديار دا خبهره ونيسه
کله زړه به نه کړې بېلتانه سره

1382/2/4

راين، جرمني

غزل

ستوري به څه کړو چې په سر زموږ آسمان نشته
زړونه لرو مينه کولی شو جانان نشته

د ښو غشو دې سینه سوری سوری کړه راته
په زړگي سخت آشنا په ما باندې خپگان نشته

مینه ته کله غمازان مونږه پرېږدي کلي کې
کوڅې دي شاپېرې پکې هغسې یاران نشته

هم پښتنې بیبیاڼې چرغو اوږې پر دو کوڅو کې
پخپل وطن یې چرته کور کلی ودان نشته

هر چاپه مونږه باندې ښه دا خپله خوا یخه کړه
درقیبانو زړو کې پاتې اوس ارمان نشته

د بې وسې سویلي یاره ستاله خولې نه خپږي
دومره رتلی چېرې خدا پروستا پشان نشته

2002/11/6، د کور وایلر جزیرې

داغونه

چې په زړه مې راوړې زېرې خو د به ژاړم
د وطن د گوگل سره سره پر هرونه

د کونړ د غرونو نېټرې راتنه ژاړي
خپل پلر د وپسې راخيستي دي تېرونه

د افغان ټولنه ملي شتمني لوت شوه
د پاریس په بازار خرڅ شولو لعلونه

ځي مرغانو ځالي بل وطن ته یوسئ
مور په نورو دي پلورلي ځنگلونه

ژوند مې کلک رانیول شوی له مری نه
رااوږده شول د هر چا ورتنه لاسونه

نازل شوې مې په کور لوییه بلاده
له پخوانه یې چیچل راتنه غاښونه

اوس نو سر له غره سره نشم جنگولی
د یار پاتې شول په زړه سوي داغونه

2001/8/17

کولن، جرمني

پښتانه

که ټول یو شئی پښتنو بڼه به درانه شئی
په پښتو وکړی کسم چې پښتانه شئی

د مودو قبیلو یو لاندې کړی غوڅی
د پردو لارو نه به بس دی راستانه شئی

لیک او لوست پخپله ژبه باندې وکړی
په پردی ژبه توتی غونډی رانه شئی

علم و فن باندې به خلاص شئی جهالت نه
زیاتې شرم دی چې وروسته له چانه شئی

یار کړی تاسو ته منت پښتنو وروڼو
وکړی ځان سره لږ سوچ بهی چانه شئی

2005/6/2

جرمني، کولن

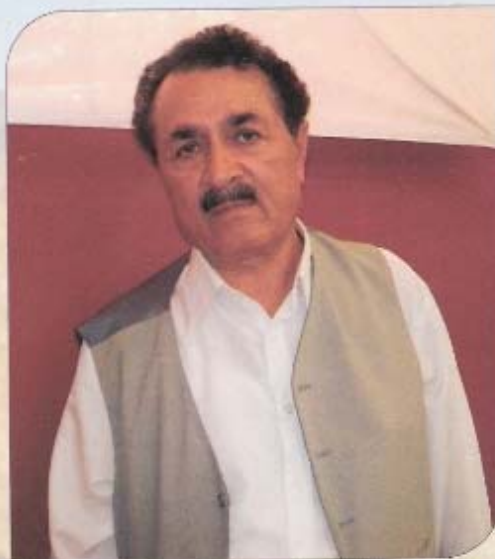

د محمد ا جان يار چاپ شوي اثار

شعري ټولگه	کوکارې	1.
د لنډو کيسو مجموعه	سره ډولۍ	2.
تحقيقي او تاريخي اثر	د کونړ تاريخي	3.
شعري ټولگه	وير	4.
د لنډو کيسو ټولگه	ترلې کڅوړه	5.
ناول (سترگو ليدلی حال)	د ليلی دښته	6.
ناول	خانگه	7.
ناول	هوسی	8.
شعري ټولگه. همدا اثر	يه قربان	9.
چاپ ته چمتو اثار		
ناول	10. گلاب او پربښته	
سفر ونه	11. سفر نامه	
ناول	12. کلونه تالانونه	

محمددا جان يار د عبدالله جان زوی، د کونړ ولايت د وټه پور
په کلي کې په ۱۳۲۸هـ ش کال کې زېږېدلې دی. په خټه د ماموندو
میرجانخېل پښتون دی. لومړنۍ او منځنۍ زده کړه يې په کونړ کې
او لوړې زده کړې يې د کابل پوهنتون د تاريخ او فلسفې په پوهنځي
کې کړي دي. لس کاله يې په بېلابېلو ولايتونو کې د هېواد د زامنو
پر ښوونه او روزنه تېر کړي دي. د ماموريت دولس کلنه دوره يې په
کابل پوهنتون، فواید عامې او قبایلو وزارت کې تېره کړې ده. په
ماموريت کې دويمې رتبې ته رسېدلې و، چې ماموريت يې پرېښود
او المان ته يې سياسي پناه راوړه.
له زلميتوبه يې په شعر ويلو لاس پورې کړی دی او د شعر سره سره
يې په نثر، لنډې کيسې او ناول ليکلو هم خپل ازمېښت کړی دی.

**Get More e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library**